

Přílohy

Příloha č. 1 – Průběh hudebně integrativního projektu

Příloha č. 2 – Fotografie

Příloha č. 3 – Písně

Příloha č. 4 – CD (na zadní straně bakalářské práce)

Příloha č. 5 – Pozorovací arch

Příloha č. 6 – Dotazník pro rodiče

Příloha č. 7 – Dotazník pro učitelky

Příloha č. 8 – Informace pro rodiče (nástěnky)

Příloha č. 1 – Průběh hudebně integrativního projektu

Hudební pohádka – hudebně integrativní projekt v mateřské škole

1. den

Hlavní oblast činnosti	<ul style="list-style-type: none">• Hudební, taneční a dramatická výchova
Další oblasti činnosti	<ul style="list-style-type: none">• Osobnostní a sociální výchova• Výtvarná a estetická výchova• Jazyk a řeč• Předmatematická gramotnost
Podporované dovednosti a schopnosti	<ul style="list-style-type: none">• Koordinace ruky a oka• Hudebně pohybové činnosti• Slovní zásoba• Pozornost, soustředěnost• Paměť• Tvořivost, vynalézavost, fantazie• Rozlišování obrazných znaků a symbolů• Vůle, vytrvalost• Respektování pravidel• Komunikace s dětmi i s dospělým• Sociabilita a spolupráce
Podporované osobnostní charakteristiky	<ul style="list-style-type: none">• Sebeovládání, přizpůsobivost• Vytrvalost, vůle• Kooperace v týmu• Tvořivost, kreativita
Pomůcky a potřeby	Integrativní didaktická pomůcka, CD přehrávač
Prostorové nároky	Herna mateřské školy

1) Expoziční a organizační fáze:

Cílové skupiny: Dvě třídy: 3 – 4leté děti; 5 – 6leté děti

Role dětí: posluchači, hráči, zpěváci

Role učitelky: facilitátorka, pozorovatelka, vypravěčka, xylofonistka

2) Projekční fáze – projektové plánování:

Integrované hudební činnosti a podmínky na jejich aplikaci v projektu:

- Literární činnosti → převyprávění úvodu a 1. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- Vokální a hudebně-pohybové činnosti → Děti se učí nové písničky, která je bude provázet celým hudebně integrativním projektem. Učitelka použije doprovod z kompaktního disku, zpívá a doplňuje píseň pohybem. Děti pohyby napodobují a učí se nové písni.
- Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti → Vysvětlení využití hry s otáčivým kruhem na didaktické pomůcce a seznámení se symboly not a klíčů prostřednictvím kooperace.
- Dramatické činnosti → Spontánní hra na zadní straně didaktické pomůcky s postavami z hudební pohádky.
- Instrumentální činnosti → Seznámení s hudebním nástrojem – xylofonem.

3) Libreto – scénář a realizační fáze:

Úprava třídy: Do středu koberce ve třídě položíme hudebně integrativní didaktickou pomůcku se všemi jejími částmi. Připravíme si CD přehrávač.

Hry: Do třídy je poprvé přinesena hudebně integrativní didaktická pomůcka. Děti mají v rámci volné hry možnost zkoumat ji a hrát si s ní bez instrukcí učitelky. Následuje řízená činnost.

Motivace:

- ◆ **Literární činnosti:** Převyprávění úvodu a 1. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.

Úvod

„Před pikolou, za pikolou, nikdo nesmí stát, nebo nebudu hrát! Už jdu!“ ozývá se ze všech koutů domu.

Liduška s Lukáškem už zase dovádějí. Hra na schovávanou je jejich oblíbená. Od rána běhají po domě a schovávají se do všech možných výklenků, skříní, také pod

peřiny, stoly, závěsy, mezi hračky, židle, no zkrátka všude, kam to jen jde. Ve sklepeř dokonce převrhli zavařeninu, a tak ji museli rychle uklidit, aby mohli pokračovat ve své hře. Když tu Liduška dostala nápad.

„Lukáší, pojď! Budeme hrát schovávanou na půdě!“

A už oba vybíhají do prudkých schodů vedoucích na půdu. Když se jim konečně podaří otevřít těžké dveře, vběhnou dovnitř zaprášené a špinavé místnosti.

„Liduško, jsi na řadě, počítej!“ křikne Lukáš a už se dál o děvče nestará.

„Jedna, dva, tři...“ Začne se ozývat za dveřmi půdy. Lukáš ne a ne najít místo, kam by se ukryl.

„Sedmnáct, osmnáct, devatenáct...“ A konečně!

Lukáš vklouzl mezi staré oblečení do krabice, ale protože je velký, jednu nohu musel nechat vystrčenou z krabice ven. Liduška už jde. Ale noha, kterou Lukáš nechal vystrčenou z krabice, ho prozradila, a tak Liduška neváhala a hned ho zapikala.

„Lukáší, a teď ty! Běž za dveře, ať se můžu schovat!“ Lukáš odběhl a Liduška si začala hledat úkryt.

„Jé, ta skříně je ale velká! Do té bych se mohla schovat!“ řekla si a rozběhla se ke staré hezky zdobené skříně.

Opatrně začala otevírat dveře skříně, které se skřípotem konečně povolily.

„Bum a bác!“ A celá skříně se vysypala na zem! Do místnosti vběhl Lukáš.

„Liduško, co to tu provádíš?“

Liduška si otře čelo a říká: „No, já jsem se chtěla schovat do skříně, ale bylo v ní tolik věcí, že se celá vysypala!“

Lukáš podal Lidušce ruku, aby jí pomohl vstát.

„Musíme to uklidit. Takhle to zůstat nemůže,“ řekl Lukáš a začal sbírat věci ze země.

Liduška se posadila na zem a rozhlíží se, kde co leží, a po chvíli se zaraduje.

„Jé, Lukáší podívej! Tady je krásná panenka! Škoda jen, že jí chybí jedna ruka.“ Smutně ji pohladí po vlasech a položí ji na zem.

„Podívej, Lidu, tady je zase krásně červené autíčko, ale nemá jedno kolo.“

„Lukáší, mám nápad! Budeme si hrát na nemocnici a starat se o rozbité hračky!“

„To je výborný nápad! Tak víš co? Všechny rozbité hračky a věci, které budou v naší nemocnici, budeme dávat sem.“ Ukázal na papírovou krabici a hned do ní vložil panenku a červené autíčko. A tak byla krabice za chvíli plná.

„A co tohle?“ zeptal se Lukáš Lidušky a zvedl nad hlavu zaprášený xylofon.

„To bych tu nechala, k čemu nám to bude?“ mávla rukou Liduška.

„Mohli bychom třeba nemocným hračkám zahrát nějakou písničku.“

Liduška pokrčila rameny a dál se věnovala výběru hraček. Lukáš vstal a dal xylofon mezi hračky do krabice a řekl:

„Liduško, už toho máme moc. Ostatní věci tu musíme nechat.“

„Tak poslední hračku, ano?“ řekla Liduška a přidala do krabice bezokého medvídka.

Když narovnali ostatní věci do skříně, každý vzal krabici z jedné strany a už sbíhali schody, aby mohli začít stavět nemocnici. Poprosili tatínka, aby jim na zahradě udělal malý přístřešek, ve kterém si hráli na sestřičku a pana doktora. Opatrně vytahovali z krabice slona bez chobotu, kočičku bez ocasu, lva s utrženým zubem, hasičské auto bez žebříku a mnoho dalších a dalších věcí. Nakonec zbyl na dně krabice špinavý xylofon. Liduška na něj hledí:

„Víš co, Lukáši, dáme ho tatínkovi, aby nám ho ve své dílně vyčistil, opravil a nabarvil, aby se našim nemocným hračkám líbil.“

„Máš pravdu. Stejně nám tatínek musí k tomu xylofonu vyrobit ještě nějaké paličky. Jinak na něj přece nemůžeme hrát.“

„Tak tu chvíli počkej, donesu ho tatínkovi a pak si budeme hrát dál,“ řekla Liduška a na chvíli odběhla za tatínkem.

Během odpoledne tatínek kouzlil ve své dílně. Čaroval barvami a dalšími pomůckami, až nakonec k večeru přinesl dětem opravený xylofon i s dřevěnými paličkami.

„Děti, teď ale poslouchejte. Už je moc hodin a maminka by si přála, abyste šly do peřin. Položím xylofon tady na poličku v mé dílně a zítra si s ním můžete hrát.“

Děti zesmutněly, ale věděly, že tatínkovi se nemá odporovat, a tak šly do koupelny a odtud rovnou do peřin pěkně spát.

♦ **Instrumentální činnosti:** Seznámení s melodickým hudebním nástrojem – xylofonem. Představení nástroje dětem: materiál, zvuk, úchop paliček, pravidla hry a půjčování.

Království houslového a basového klíče

• 1. část

Hned ráno děti pospíchaly do tatínkovy dílny. Lukášek vylezl na židli, aby sundal nově opravený xylofon. Když ho sundal z poličky, podal ho Lidušce a utíkali za nemocnými hračkami, aby je potěšili nějakou písničkou.

♦ **Vokální a hudebně-pohybové činnosti:** Zpěv písně *Kouzelná písnička* – písnička je pro děti nová, proto ji opakujeme dvakrát, aby kouzlo „zapůsobilo“. Píseň je doprovázena jednoduchými pohyby, aby si děti snáze text zapamatovaly.

V tu chvíli jakoby se objevili v nějakém víru, vše se kolem nich začalo točit, podlaha se jim odlepila od nohou, v uších jim začalo pískat a před očima se jim zamlžilo...

Bum! Bác!

„Lukáši, kde to jsme? Jak jsme se sem dostali?“ vyhrkla vyděšeně Liduška.

„Lidu, vím toho tolik, co ty. Mám takový pocit, že to není obyčejný starý xylofon,“ odpověděl Lukáš zodpovědně sestřičce.

„Jakože by byl kouzelný a dokázal nás vždy někam přemístit? Do jiného světa?“ nepřestávala koulet očima.

„Asi ano, Liduško. Hele, pojd' se podívat, kde jsme se to objevili.“

„Ne, Lukáši. Já mám strach. Chci zpátky domů!“

Ale Lukáš už Lidušku dále neposlouchal a tiše si šeptal:

„Vypadá to jako náměstí plné živých not! No je to vůbec možné?“

Ale ano, je! Všude kolem nich byl doslova notový chaos. Místo lidí tu skutečně byly noty a všechny noty měly nohy! Jedna utíkala nahoru, druhá dolů, třetí doprava, čtvrtá doleva... narážely do sebe, strkaly se, předbíhaly a křičely na sebe, povídaly si, nakupovaly...

Liduška s Lukášem se na sebe udiveně podívali, ale Lukáš neváhal a zeptal se kolemjdoucí noty:

„Dobrý den, mohu se zeptat, kde jsme? Asi jsme s Liduškou zabloudili.“

„Hm... Vy musíte být asi z velké dálky, když nevíte nic o tom, co se tu děje. Máte štěstí, že mám čas a budu vám moci povědět vše. Chcete to slyšet?“

„Samozřejmě,“ vyhrkl netrpělivě Lukáš.

„O vládu tohoto města se totiž přetahují dva vládcové: basový klíč a houslový klíč. Basový klíč je již starý, má shrbená kulatá záda a dvě velké vykulené oči. Jeho hlas je hluboký a duní jako zvon. Je krutý až nemilosrdný ke svým poddaným notám. Avšak je nejlepším generálem notových vojsk v celé zemi, je dobrý stratég a dobrý vůdce. Naopak houslový klíč je drobnější postavy – má jen kulaté břicho, dlouhý krk a jednu ohnutou nožku. Jeho hlásek je vysoký, a když se rozmluví, všichni, kteří jsou blízko, dostávají chuť tancovat – aspoň se to říká. Vládnout ale neumí a vojsko není vycvičené, avšak ke svým poddaným notám je vždy velmi milý a dobrosrdečný,“ rozmluvila se nota a odpovídala dále na všetečné dotazy obou dětí.

Mezitím se přesuneme do království Houslového klíče...

Smutný Houslový klíč zavolal svého komorného a stěžoval si:

„Kéž bych našel dobrého notového nápadníka, který by si vzal mou dceru Notěnku za ženu.“

„Proč tak brzy, pane Houslový klíči? Vždyť má teprve osmnáct let,“ tázal se udiveně komorný.

„Na dvoře vznikají nepokoje. Příznivci Basového klíče napadají mé poddané, naráží do sebe, křičí, nemohou se shodnout na pěkné hudbě... a tyto nepokoje neutichnou, dokud jeden z nás klíčů nebude mít zajištěné – vdané nebo ženaté potomstvo, které by po naší smrti nastoupilo na trůn,“ vydechl si vyčerpaný Houslový klíč. „Pak jeden z nás převezme vládu nad celým městem, noty se uklidní, budou pěkně harmonicky hrát a zpívat a v zemi bude veselo.“

„Ach tak, pane! V tom případě začneme s námluvami již zítřejší den!“ zvolal nadšeně komorný.

„Ještěže mám takového dobrého rádce. Nech také vyzdobit hlavní sál, všude ať je vysmejčeno a zítra s rozedněním budeme přijímat nápadníky. To by bylo, aby si princezna Notěnka nevybrala!“ rozzářil se Houslový klíč a při této myšlence si poskočil.

A skutečně. Než slunce zašlo, byly v okolních vsích rozvěšeny pergameny o zítřejších námluvách. Stáli u nich samí mladí a rozprávěli nad tou novinou. Někteří se dokonce rozhodli námluv účastnit...

Ještě se podíváme, co se děje v království Basového klíče...

„Rádče, tak kde jsi? Příště buď rychlejší! Už vím, jak zvítězím nad Houslovým klíčem! Neztratím svou čest a získám celé město, možná i zemi!“ zaburácel král.

„Jak to chcete udělat, pane?“ ptal se ustrašeně a zároveň překvapeně rádce.

„Všem rozkaž, ať zvýší výrobu všech zbraní. Všem poddaným notám, které jsou na naší straně, dáme zbraně a pobijeme poddané Houslového klíče do posledního, pokud se nebudou chtít přidat k nám!“ rozesmál se hlubokým a nemilosrdným hlasem Basový klíč, až z toho panu rádcovi stouply vlasy na hlavě.

„Pane, vy opravdu chcete zabíjet? Můžeme najít přeci jiná řešení, jak zemi ovládnout,“ snažil se opatrně přesvědčit krále o neuváženosti jeho řešení.

„Kdepak! Už jsem řekl! A ty skončíš v žaláři za odmlouvání a neuposlechnutí Basového klíče – svého krále! Stráže, odveďte ho!“

Liduška a Lukášek mezitím domluvili s notou, o které zjistili, že je místním řezníkem, a že dodává oběma králům denně čerstvé maso. Obě děti pohostil a dokonce jim nabídnul, že u něj mohou přespat do dalšího dne. Slušně poděkovaly, posilnily se a než usnuly, přemýšlely nad vším, co jim řezník vyprávěl.

♦ **Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti:** Didaktická pomůcka nabízí hru na principu Pexeso. Pod dřevěný otáčivý kruh vložíme fólii s notami a klíči, připravíme kostku se stejnými symboly jako na fólii a barevné špuntíky. Jsou dvě varianty hry dle obtížnosti:

- a) Jednodušší: Barevné špunty rovnoměrně rozdělíme mezi hráče. Hráč po hodu kostkou pojmenuje notu nebo klíč a jeden ze špuntíků umístí na tentýž symbol na otáčivém kruhu. Vítězí ten hráč, který je jako první bez špuntíku.
- b) Náročnější: Barevnými špunty jsou přikryty všechny otvory na otáčivém kruhu. Hráč po hodu kostkou pojmenuje notu nebo klíč a tentýž symbol hledá pod jedním ze špuntíků. Pokud jsou symboly shodné, získává špunt a hází znovu, dokud nejsou symboly neshodné. Vítězí ten hráč, který po odhalení celého kruhu vlastní nejvíce špuntíků. Během hry je možné ji ztížit rotací kruhu.

♦ **Dramatické činnosti:** V rámci volné hry se využije zadní stěna didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.

4) Evalvační fáze části projektu:

Učitelka vede s dětmi rozhovor: *jak se jmenovaly děti; co hrály za hru; co našly na půdě; jak se dostaly do hudebního světa Houslového a Basového klíče; proč byl ve městě rozruch; jak se jmenovala dcera Houslového klíče; jak chtěl království získat Houslový klíč; a jak Basový klíč; u koho děti přespaly.*

Chtěly byste, děti, vědět, jak to dopadlo v království Houslového a Basového klíče?

Zítřka budeme v četbě příběhu pokračovat. Zkuste ho doma rodičům nebo sourozencům vyprávět; také jim můžete prozradit, jak ta naše nová pomůcka vypadá a jak jste si s ní dnes hrály.

2. den

Hlavní oblast činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební, taneční a dramatická výchova
Další oblasti činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Výtvarná a estetická výchova • Jazyk a řeč • Předmatematická gramotnost
Podporované dovednosti a schopnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinace ruky a oka • Hudebně-pohybové činnosti • Slovní zásoba

	<ul style="list-style-type: none"> • Pozornost, soustředěnost • Paměť • Tvořivost, vynalézavost, fantazie • Rozlišování obrazných znaků a symbolů • Řešení problémů a myšlení • Vůle, vytrvalost • Respektování pravidel • Komunikace s dětmi i s dospělým • Sociabilita a spolupráce
Podporované osobnostní charakteristiky	<ul style="list-style-type: none"> • Sebeovládání, přizpůsobivost • Vytrvalost, vůle • Kooperace v týmu • Tvořivost, kreativita
Pomůcky a potřeby	Integrativní didaktická pomůcka, CD přehrávač, výtvarné potřeby: štětce, vodové barvy, tvrdé papíry o velikosti A3
Prostorové nároky	Třída mateřské školy

1) Expoziční a organizační fáze:

Cílové skupiny: 3 – 4leté děti; 5 – 6leté děti

Role dětí: posluchači, hráči, malíři, zpěváci

Role učitelky: facilitátorka, pozorovatelka, vypravěčka, xylofonistka

2) Projekční fáze – projektové plánování:

Integrované hudební činnosti a podmínky na jejich aplikaci v projektu:

- Literární činnosti → převyprávění pokračování 1. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- Vokální a hudebně-pohybové činnosti → V každé části je nová píseň. Nemůžeme předpokládat, že se je děti hned naučí. Písň přehráváme z kompaktního disku, aby učitelka měla možnost zpívat a zároveň předvádět pohyby vážící se k obsahu písní.
- Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti → Hra na otáčivém kruhu didaktické pomůcky – fólie s různými délkami not.

- Dramatické činnosti → V rámci volné hry se využije zadní stěna didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.
- Instrumentální činnosti → Součástí didaktické pomůcky je xylofon a karty různých barev a šířek – viz podobně i dále). Šíře karty odpovídá délce noty. Skladbu, kterou si dítě z karet složí, si může na xylofonu přehrát.
- Výtvarné činnosti → Příběh z království Houslového a Basového klíče je u konce. V odpoledních hodinách děti malují postavu z hudební pohádky, která je nejvíce zaujala. Následuje diskuze nad výtvarnými pracemi.

3) Libreto – scénář a realizační fáze:

Úprava třídy: Do středu koberce ve třídě položíme hudebně integrativní didaktickou pomůcku se všemi jejími částmi. Připravíme si CD přehrávač.

Motivace:

- ◆ **Literární činnosti:** Převyprávění pokračování 1. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.

• 2. část

Druhý den si Lukášek přivstal a hned za svítání pospíchal ke hradu Houslového klíče, kde komorný otevíral hlavní bránu. Naskytl se mu pohled na nekonečně dlouhý zástup notových mladíků, kteří se chtějí ucházet o ruku princezny Notěnky.

Komorný přistoupil k princezně:

„Notěnko, před branami našeho hradu stojí zástup notových mladíků, kteří mají zájem o tvé srdce... Stalo se ti něco?“ zeptal se se starostí v hlase, když jí pohlédl do očí. „Máš celé červené oči. Bolí tě něco, princezno? Mám zavolat doktora Notu?“

„Kdepak, můj drahý komorný. Mám strach. Přála bych si mít hodného a krásně zpívajícího manžela, který by mě měl velmi rád. Obávám se, že si z té dlouhé fronty nápadníků nevyberu. Vůbec se na vdavky necítím, ale nechci zklamat tatínka. Víím, že jde o budoucnost našeho království,“ znovu se rozplakala princezna.

„Notěnko, mám nápad! Když budu vidět, že se Ti nápadník nelíbí, přesvědčím i krále o tom, že není dost dobrý. Bude to taková naše tajná smlouva. Pokaždé, když se Ti

nebude nápadník líbit, nenápadně si otřeš nos hedvábným kapesníčkem a já tak poznám, jestli o něj máš nebo nemáš zájem,“ navrhl komorný.

„Děkuji, komorný! Jsi tak šlechetný!“ utřela si princezna slzy a od ucha k uchu se na komorného usmála.

„Tak pojd', princezno. Podíváme se, jací notoví mladíci o Tebe stojí,“ povzbudil princeznu komorný a společně vešli do vyzdobeného hlavního sálu.

Sál byl vysmejčený, jak si Houslový klíč přál, sochy se leskly, závěsy voněly lučným mýdlem a červený koberec zazářil jak nikdy dřív. Na stupínku již připraven seděl Houslový klíč a při vstupu dcery Notěnky a věrného komorného se zaradoval a řekl:

“Konečně jste tady.”

Pak však pohlédl na svou dceru a zesmutněl.

„Dcerko má, věř, že kdybych to dělat nemusel, žádné nápadníky bych nyní nepřijímal,“ zesmutněl Houslový klíč.

„Tatínku, nebuď smutný, chápu, jak se cítíš, a ráda ti pomohu. Sice se bojím, ale jistě to dobře dopadne,“ povzbudila princezna svým úsměvem zarmouceného otce.

V tu chvíli se otevřely dveře do sálu a vešel první nápadník, druhý, třetí, čtvrtý...

Mezitím se v království Basového klíče začínalo zbrojit, jak si klíč přál. Všichni poddaní byli z této noviny rozrušení a báli se Basového klíče ještě více. Dokonce se některé notové rodiny ze strachu z války rozhodly přestěhovat do království Houslového klíče. Tato zpráva o zbrojení se tedy dostala i k poddaným Houslového klíče a všichni měli velký strach o své životy. Liduška neváhala využít čas, než se vrátí Lukášek z hradu, aby pomohla všem notám, které se stěhovaly. Přenášela hrnce, balila věci do ranců nebo hlídala nejmenší notičky.

Jednu notu napadla dobrá myšlenka. Protože byla malá, poprosila Lidušku, zda by ji nezdvihla nad hlavu. Byla to nota Celá. Tato nota byla někdy nazývána Brambora místo nota Celá. Měla totiž takový tvar. A byla také ve všem hrozně pomalá: Pomalu mluvila (říká se, že stihnete napočítat do 4, než řekne jednu slabiku), pomalu chodila (spíše se valila), ale naopak byla velmi bystrá a rozhodla se bojovat proti tomu chaosu, který ovládl město:

„Slyšte, všechny noty Houslového a Basového klíče! Jak víte, v našem městě je neklid kvůli hádkám o trůn. Houslový klíč chce získat trůn tím, že vdá svou jedinou a překrásnou dceru proti její vůli, a Basový klíč vyrábí zbraně, aby mohl pobít všechny, kteří mu budou klást odpor. Už teď má věznici plnou takových, co to zkusili. Co teprve až bude mít zbraně?! Vzchopte se, poddaní Basového i Houslového klíče! Pomáhejte si a zpívejte, protože pokud přestanou noty znít a zpívat, bude se blížit náš konec! Zpěv v našem městě nesmí utichnout!“

Po tomto proslovu poprosila nota celá Lidušku, aby ji pustila na zem, a ta jen nevěřícně hleděla, jaký najednou nastal klid. A aby nota Celá sama šla ostatním příkladem, začala si zpívat.

♦ **Vokální a hudebně-pohybové činnosti:** Zpěv písně *Nota Celá* – písnička je pro děti nová, proto její doprovod přehráváme z kompaktního disku, zpíváme a doplňujeme pomalou valící se chůzí na čtyři doby.

Svým zpěvem nakazila i ostatní obyvatele města a brzy celé město ožilo a jednohlasně zpívalo. Po dlouhé době šel každý spát s nadějí, že se oba králové usmíří.

Liduška s Lukáškem si o tom krásném zpěvu povídali celý večer a měli takovou radost, že usnuli až k ránu.

• 3. část

Po prvním dni vybírání nápadníků byli všichni zklamaní – Houslový klíč, Notěnka i komorný. Někteří notoví mladíci byli oškliví, někteří zpívali hrozně falešně, jiní chtěli jen majetek a vládu nad městem. Princezna měla už úplně odřený nos z toho, jak si ho stále otírala hedvábným kapesníčkem. Nikdo zkrátka nebyl takový, jak si ho princezna Notěnka představovala – dobrosrdečný a pěkně zpívající.

Kvůli těmto starostem nechtěl král slyšet o žádných nových událostech na dvoře, takže nevěděl, co předešlý den nějaká nota Celá rozpoutala. Místo toho dál přijímal nápadníky a byl stále zklamanější. Princezna se snažila rozveselovat tatínka a dávat mu naději, že ten pravý teprve čeká v řadě, ale nedařilo se jí ho přesvědčit. A celý hrad zesmutněl.

Basovému klíči se zatím plnily sklepy různými zbraněmi. Přípravoval se na velkou válku. Jeho poddaní, kterých na hradě ubývalo (někteří utekli ze strachu, některé uvrhl do žaláře) měli z krále strach, a tak plnili rozkazy přesně, jak jim byly uloženy. Celý hrad jakoby potemněl, byl plný strachu a nejistoty.

Lukášek s Liduškou si dnes přispali, protože dlouho do noci vyprávěli o tom, co předchozí den zažili. Rychle se ustrojili a společně vyšli na náměstí, aby se podívali, zda jsou noty stále tak veselé jako včera.

Poddaní se stále snažili situaci řešit. Někteří se rozhodli uposlechnout rad noty Celé, a tak si zpívali, snažili se navzájem si pomáhat, rozveselovali malé notičky, které si pak začaly hrát s ostatními notičkami – ať už od poddaných Houslového nebo Basového klíče.

A tento den se opět sešly noty, aby naslouchaly Celé notě na Lukáškových ramenou o nových zprávách z města.

„Oproti včerejšímu dni se moc nezměnilo! Basový klíč dále zbrojí a poddaní, kteří na hradě zůstali, žijí ve strachu. Houslový klíč stále přijímá nápadníky, je však zarmoucen natolik, že ani nové zprávy z města slyšet nechce. Oba hrady mají společné to, že se neohlíží na nás prosté noty, ale hledí jen toho, jak se stát vládcem!“ pomalu odslabikovala nota Celá.

Tu z řad poddaných vystoupila jedna nota velmi podobná notě Celé, navíc měla jen dlouhý krk. Jmenovala se nota Půlová a byla poddanou Basového klíče. Mluvila o něco rychleji než nota Celá (říká se, že stihnete napočítat jen do dvou, než řekne jednu slabiku):

„Ráda bych se přidala k notě Celé. Společně bychom mohli vymyslet plán, jak usmířit oba hrady a zavládl by tak klid v celém našem městě. Kdyby se chtěl ještě někdo přidat, bude vítán! Zatím vás všechny prosím: ještě více zpívejte a hrajte! Dokud bude muzika, bude i mír!“

Všichni poddaní, kteří stáli kolem a kterých bylo o několik tisíc více než předchozího dne, začali hlasitě jásat, tleskat a přikyvovat hlavou.

Nota Půlová naznačila, že se noty mohou rozejít, a nahlas zpívala.

♦ **Vokální a hudebně-pohybové činnosti:** Zpěv písně *Nota Půlová* – písnička je pro děti nová, proto její doprovod přehráváme z kompaktního disku, zpíváme a doplňujeme pomalou chůzí na dvě doby.

Každá nota ten večer přemýšlela, zda se přidá k těmto odvážným notám – k notě Celé a Půlové. Liduška s Lukáškem beze slov a se zamyšlením odcházeli k řezníkovi.

• 4. část

Následující den Liduška s Lukáškem svolávali poddané už v poledne. Bylo jich opět mnohem více. Tentokrát v domovech zůstalo jen pár líných not. Ty ostatní teď stály na náměstí a naslouchaly.

„Staly se hrozné věci,“ hlasitě vytrubuje nota Celá. „Houslový klíč už nevydržel neustálé nakrucování nápadníků a jednoho, který se mu zalíbil, určil, že se již zítra stane ženichem princezny Notěnky. Je to sice pěkný notový mladík, ale chce princeznu jen kvůli bohatství!“

„Na dvoře Basového klíče,“ doplňuje nota Půlová, „se zítra ukončí výroba zbraní a pravděpodobně vypukne válka!“

„Je nutné, abychom společně zasedli jako jedna rada a vymysleli plán usmíření,“ snaží se vyzvat další noty nota Celá. „Musíme být jednotní. Musíme si pomáhat a u všeho zpívat, jinak se nám nepodaří město sjednotit!“

Tu nota Celá a Půlová zahlédly skupinu černých not, které se k nim snažily prodat. Byla to velká rodina not Čtvrt'ových – poddaných Houslového klíče. Noty Čtvrt'ové umějí mluvit a pohybovat se pěkně rytmicky – přesně na jednu dobu. Od noty Půlové se liší jen tím, že mají zadečky černé a pohybují se rychleji.

„My se přidáme k vymýšlení plánů,“ ujala se slova jedna z not Čtvrt'ových. „Náš pradědeček byl stratég notové armády.“

„Výborně. Přijmeme i další dobrovolníky. Kdyby se tu někdo takový objevil, shromážďujte se u našich hostů – u Lidušky a Lukáška,“ povzbudily vystupující noty dav a samy odešly k oběma dětem.

U dětí se začala tvořit skupina not a jedna přes druhou navrhovala řešení za řešením.

„Nezapomeňte, že musí zvítězit dobro,“ řekla strategicky jedna nota Čtvrt'ová.

„Vymysleme takové řešení, se kterým by oba klíče souhlasily, a které by zároveň bylo výhodné,“ dodala druhá nota Čtvrťová.

„Tak jako tak budeme muset někomu z králů ublížit,“ pravila se smutkem nota Půlová.

Nastala chvíle ticha, kterou přerušila nota Celá: „Houslový klíč by byl rád, kdyby nemusel násilím provdat svou dceru Notěnku, Basový klíč si přeje vládnout městu za všech okolností...“

„Houslový klíč má dobré srdce, ale neumí vládnout, naopak basový klíč je výborný stratég a generál, ale neumí zacházet s notami,“ doplnila nota Půlová.

Nastalo dlouhé ticho. Každý přemýšlel, jak situaci vyřešit, jak hrady sjednotit, ale žádná z not nepřišla s dobrým řešením.

Noc byla dlouhá, většina not bděla, protože se obávala, že přijde válka. Čas se vlekl a i rada not utichla...

„Slyšíte to ticho?“ vyskočila vyděšeně Liduška na nohy.

„Ano, co má být?“ zeptala se nechápavě nota Celá.

„Muzika ustala. To znamená, že se blíží válka!“ doplnil Lukášek a v očích se mu objevil strach.

„Pojďme to napravit, dokud je čas,“ pobídla ostatní nejstarší z not Čtvrťových a celá rada not za svitu měsíce zpívala a zpívala, dokud nepadla únavou...

♦ **Vokální a hudebně-pohybové činnosti:** Zpěv písně *Nota Čtvrťová* – písnička je pro děti nová, proto její doprovod přehráváme z kompaktního disku, zpíváme a doplňujeme chůzí na každou dobu.

• 5. část

Hned za svítání už stály nevyspalé a nedočkavé noty na náměstí, aby vyslechly strategii notové rady. Tentokrát nikdo nezůstal doma, všechny noty se zasedání účastnily. Notová rada smutně vystoupila. Slova se tentokrát ujal Lukášek, protože nota Celá neměla dostatek sil po probdělé noci.

„Celou noc rada not bděla, přemítala o možném řešení, ale bohužel jsme zklamali. Žádná strategie, která by se dala uskutečnit, nás nenapadla. Je nám to velmi líto.“

A nota Půlová všechno znovu vyprávěla. Všechny nápady, možnosti a strategie, o kterých v noci přemýšleli.

Vtom přiběhla nějaká tmavá notička, která byla úplně stejná jako nota Čtvrťová, akorát měla veliký zakřivený nos a byla mnohem mrštnější než všechny ostatní noty. Jmenovala se nota Osminová a hned se ujala slova:

„A co kdybychom my noty donutily oba klíče, aby se setkaly, navrhly jim mé řešení a pomohly jim ho uskutečnit? Můj návrh zní: zničit oba dva hrady, postavit jeden velký společný, ve kterém by vládly oba klíče společně! Klíč Basový je velmi dobrý stratég a vůdce, tak by měl na starosti armádu a výstavbu města. A klíč Houslový by nemusel provdat Notěnku a měl by na starost věci soudní a blaho poddaných. Vždycky, než by uskutečnily svůj nápad, by se klíče musely sejít a společně ho odsouhlasit!“

Dál už nota Osminová mluvit nemohla, protože všichni poddaní začali jásat, výskat a konečně se i rozezpívali. Tím bylo rozhodnuto.

Úplně všechny noty se vydaly na hrad Houslového klíče, kam se měl dostavit i Basový klíč, aby vyslechl návrh poddaných not. V čele davu kráčely noty Celá, Půlová, nejstarší z not Čtvrťových, nota Osminová a Lukášek s Liduškou.

Před oba klíče, které odmítaly sedět vedle sebe, a které se tvářily, jako by právě snědly citrón, se postavila nota Osminová a přednesla svůj návrh:

„Vaši poddaní žijí ve strachu z toho, že vypukne válka. Nikdo Vás, Basový klíči, nemá rád, i když jste dobrý stratég a vůdce. Nikdo Vás nechce za vládcce. Ani Vás, Houslový klíči, nechce nikdo za vládcce, protože neumíte vést město, neumíte vládnout, ale zase rozumíte notovým srdcím. Kdyby se ovšem vaše schopnosti spojily a vládly byste společně, naše město by vzkvétalo,“ ukončila svou řeč nota Osminová a uklonila se.

Ke klíčům přistoupil Lukášek: „Zbourali bychom oba hrady a vystavěli jeden společný. Houslový klíč bude mít na starost blaho not a soudní věci, Basový klíč zase politiku a výcvik notového vojska.“

„Poddané noty budou zase šťastné, všude bude plno zpěvu a hudby,“ zasníla se Liduška.

Houslový klíč se uvolnil a usmál:

„Jde mi o blaho lidu, chci být dobrým vládcem a tak nabídku přijímám.“

Nastalo ticho a všechny pohledy poddaných not se ubíraly k Basovému klíči, který chvíli zamračeně rozmýšlel:

„Hm... No tedy... Tak dobře... Propustím uvězněné, zbraně nechám zničit a vládnout budu společně s Houslovým klíčem v jednom hradu!“

Nastal velký jásot, který si ani představit neumíte. Na náměstí se konaly velké oslavy, všude zněla hudba a ve městě opět nastalo období radosti. Všechny poddané noty pomáhaly s výstavbou nového společného hradu, oba klíče si začaly dobře rozumět a za jejich vlády město vzkvétalo jako nikdy dříve. Notěnka se provdala ve dvaceti letech za milého, chytrého, dobrosrdečného a krásně zpívajícího notového mladíka. Z tohoto období se nám zachovala jedna píseň o velké hrdince – notě Osminové, která zachránila celé město díky svému dobrému nápadu...

♦ **Vokální a hudebně-pohybové činnosti:** Zpěv písně *Nota Osminová* – písnička je pro děti nová, proto její doprovod přehráváme z kompaktního disku, zpíváme a doplňujeme svižnou chůzí nebo poklusem na půl doby.

Liduška a Lukášek se na sebe podívali a teprve po tom celém rozruchu si uvědomili, jak jim chybí domov a rodiče. Ti už o ně jistě musí mít strach. Vzali do rukou xylofon, každý jednu paličku a doufali, že kouzelný nástroj bude fungovat i na cestu domů.

Opět jakoby se ocitli v nějakém víru, vše se kolem nich začalo točit, nohy se jim odlepily od podlahy, v uších jim začalo pískat a vidění zahalila mlha...

Když otevřeli oči, hleděli do stropu tatínkovy dílny a uvědomili si, že byli pryč jen pár minut. Kouzelný xylofon vzali a uložili do bedničky se zámkem a nechali si ho jako svoje tajemství, aby ještě někdy mohli navštívit království dvou klíčů a šťastné princezny Notěnky.

♦ **Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti:** Didaktická pomůcka nabízí hru na principu Pexesa. Pod dřevěný otáčivý kruh vložíme fólii s délkami not, připravíme kostku se stejnými symboly jako na fólii a barevné špuntíky. Jsou dvě varianty hry dle obtížnosti:

- a) Jednodušší: Barevné špunty rovnoměrně rozdělíme mezi hráče. Hráč po hodu kostkou pojmenuje notu a jeden ze špuntíků umístí na tentýž symbol na otáčivém kruhu. Vítězí ten hráč, který je jako první bez špuntíku.
- b) Náročnější: Barevnými špunty jsou překryty všechny otvory na otáčivém kruhu. Hráč po hodu kostkou pojmenuje notu a tentýž symbol hledá pod jedním ze špuntíků. Pokud jsou symboly shodné, získává špunt a hází znovu, dokud nejsou symboly neshodné. Vítězí ten hráč, který po odhalení celého kruhu vlastní nejvíce špuntíků. Během hry je možné ji ztížit rotací kruhu.

♦ **Dramatické činnosti:** V rámci volné hry se využije zadní stěna didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.

♦ **Instrumentální činnosti:** Xylofon, který je součástí didaktické pomůcky a drážka na kartičky s různými barvami a šířemi karet slouží k rozvoji hudební tvořivosti dítěte. Šíře karty odpovídá délce noty. Dítě si utvoří skladbu, kterou si následně přehraje na xylofonu.

♦ **Výtvarné činnosti:** V odpoledních hodinách dostane každé dítě tvrdý papír o velikosti A3, štětec a vodové barvy. Úkolem je namalovat postavu, která jej v hudební pohádce nejvíce zaujala. Výtvarné práce poslouží k evalvací této části projektu

4) Evalvační fáze části projektu:

Učitelka vede s dětmi rozhovor nad výtvarnými pracemi: *jakou postavu jsi namaloval; proč zrovna tuto postavu; co se ti na ni líbí; líbí se ti; líbí se i ostatním dětem.*

Poté, co obejdeme všechny práce dětí, a každé dostane možnost vyjádřit se, práce vyvěsíme.

Až budete odcházet domů, ukažte rodičům, kterou postavu jste malovaly a vyprávějte jim pohádku až do konce. Nezapomeňte jim také říci, jak jste si hrály s pomůckou dnes.

3. den

Hlavní oblast činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební, taneční a dramatická výchova
Další oblasti činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Jazyk a řeč • Předmatematická gramotnost
Podporované dovednosti a schopnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinace ruky a oka • Slovní zásoba • Pozornost, soustředěnost • Paměť • Tvořivost, vynalézavost, fantazie • Rozlišování obrazných znaků a symbolů • Řešení problémů a myšlení • Vůle, vytrvalost • Respektování pravidel • City a jejich projevy • Komunikace s dětmi i s dospělým • Sociabilita a spolupráce
Podporované osobnostní charakteristiky	<ul style="list-style-type: none"> • Sebeovládání, přizpůsobivost • Vytrvalost, vůle • Kooperace v týmu • Tvořivost, kreativita
Pomůcky a potřeby	Integrativní didaktická pomůcka, klavír (keyboard)/CD přehrávač
Prostorové nároky	Třída mateřské školy

1) Expoziční a organizační fáze:

Cílové skupiny: 3 – 4leté děti; 5 – 6leté děti

Role dětí: posluchači, hráči, zpěváci

Role učitelky: facilitátorka, pozorovatelka, vypravěčka, xylofonistka, (pianistka)

2) Projekční fáze – projektové plánování:

Integrované hudební činnosti a podmínky na jejich aplikaci v projektu:

- Literární činnosti → převyprávění 2. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- Vokální činnosti → V částech projektu se s nimi seznámíme, později je lze znovu využít ke zpěvu s klavírním doprovodem nebo k poslechu audio nahrávek z kompaktního disku.
- Auditivně percepční činnosti → Píseň je svižná nepěkně reprodukováná. Děti si ji mají emocionálně prožít.
- Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti → Hra na otáčivém kruhu didaktické pomůcky – fólie s různými délkami not.
- Dramatické činnosti → V rámci volné hry se využije zadní stěna didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.
- Instrumentální činnosti → Do drážky lze vložit karty s různou výškou i délkou not a pomlk. Dítě si utvoří skladbu a na xylofon si ji přehraje.

3) Libreto – scénář a realizační fáze:

Úprava třídy: Do středu koberce ve třídě položíme hudebně integrativní didaktickou pomůcku se všemi jejími částmi.

Motivace:

- ◆ **Literární činnosti:** Převertování 2. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.

Bez pomlk to nejde...

„Liduško, dnes se tak nudím,“ převertoval se Lukáš v trávě.

„Tak si se mnou pojď hrát na maminku a na tatínka,“ navrhl Liduška.

„Když to mě nebaví.“

„Tak na nevěstu a ženicha.“

„To mě taky nebaví.“

„Tak zkontroluj naše nemocné hračky,“ navrhovala dál Liduška, ale Lukáš se zamračil ještě víc. V tom se mu v očích zajiskřilo a zašeptal:

„Pojďme si zahrát na xylofon. To bude zase dobrodružství!“

„Lukášku, já nechci tak často cestovat. Co když se nám něco stane? Co by na to řekla maminka s tatínkem? O našem tajemství nic neví.“

Lukáš mávl rukou a dál se o sestru nestaral. Jenže její slova mu stále zněla v hlavě.

„Možná má pravdu,“ říkal si v duchu, protože posledně moc nechybělo a skončil by ve vězení Basového klíče.

Ale nedalo mu to a tak se tiše vytratil do tatínkovy dílny. Našmátral klíč, odemkl bedničku a vytáhl kouzelný xylofon. Dlouho neváhal a začal hrát melodii, kterou hráli s Liduškou i posledně.

♦ **Vokální činnosti:** Zpěv písně *Kouzelná písnička* – děti už by ji měly trochu znát. Učitelka doprovází na xylofon.

Ale co to?

“Ať hraju, jak hraju, sedím pořád na bedničce v dílně a nic se neděje! Ani v uších mi nepíská, ani před očima se mi nemlží a nohy drží při zemi! Jak to? Že by xylofon přestal fungovat?”

V Lukáškovu hrklo a hned pospíchal za Liduškou, která si hrála na zahradě v přístřešku.

„Xylofon přestal fungovat!“ vyhrkl na Lidušku. „Xylofon už není kouzelný! Ztratil svou moc!“

„Jak je to možné?“ Liduška přestala převlékat svou panenku.

„Já nevím. Odemknul jsem bedničku, zahrál stejnou melodii jako posledně, ale nikam se nepřesunul. Zůstal jsem v dílně,“ popisoval své jednání Lukáš.

„Jak to, že nefunguje? Ukaž, dej mi jednu paličku,“ chtěla se sama přesvědčit.

♦ **Vokální činnosti:** Zpěv písně *Kouzelná písnička*. Děti už by ji měly trochu znát. Učitelka doprovází na xylofon.

Hned po několika prvních společných tónech mizela zem v tom známém víru, hlava se jim začala točit, nohy opouštěly podlahu, v uších pískalo...

Bum! Bác!

Sotva se jejich nohy opět dotkly země, Liduška chtěla něco říct, ale Lukášek ji přerušil:

„Ano, ano, vím, co mi chceš říct! Do jiného světa se můžeme přenést jen společně, když budeme hrát Kouzelnou písničku.“

„Máš pravdu, Lukáši. Ale já myslela na něco jiného. Je zajímavé, že nestojíme před zámek Basového a Houslového klíče a princezny Notěnky, ale před nějakou bránou!“

Společně se k ní ruku v ruce vydali. Lukášek stiskl kliku – nic; zalomcoval bránou – nic; rozběhl se proti ní a vši silou do ní vrazil – nic; zkusil ji přelézt – nic. Brána se ani nehnula. Liduška ho celou dobu sledovala, teď ale přistoupila blíž a uviděla drobný nápis vyrytý na štítu a četla ho nahlas:

„*Ten, kdo použije správný klíč, k písni bude vpuštěn.*“

„To je nesmysl. Vždyť tu není žádná klíčová dírka, natož klíč,“ začal se Lukášek vzdávat.

„Hm, asi to nebude obyčejný klíč... *K písni bude vpuštěn...*“ Přemýšlela nahlas Liduška, ale nic ji nenapadlo.

„Aha! Už vím, vždyť je to jasné!“ zavýskl si Lukášek.

„Co je jasné, Lukáši? Já to vůbec nechápu,“ zlobila se jeho sestřička.

„No, přeci klíč k písni může být jedině, no, přemýšlej! Přeci houslový klíč!“

A jen to vyslovil, brána se sama rozevřela. Dětem se naskytl pohled na pět linek, které vypadaly jako pět provázků. Ty provázky musely být ale hrozně dlouhé, protože jejich konce nebyly vidět. Na začátku těch nekonečně dlouhých provázků ležel sám houslový klíč. A jen co se děti trochu přiblížily, rozezněla se hudba not poskládaných na těch pěti linkách.

♦ **Auditivně percepční činnosti:** Klavírní přednes/playback z CD a zpěv učitelky *Píseň bez pomlk* – měla by být hraná rychle, nepěkně až nesrozumitelně. Děti poslouchají a prožívají pocit nepříjemnosti.

„To je zvláštní melodie,“ zamyslela se.

„Mně připadá, že je taková hodně rychlá. Nedožní jedna nota a už slyším další,“ zaposlouchal se Lukáš.

„Mně to nevadí. Pojd' si se mnou zatancovat,“ žadonila. Lukáš přikývl a jen, co se děti chytly za ruce, začaly tancovat a nepřestaly, dokud jim na čele nevyrazil pot.

„Počkej, já už nemůžu. Pojd' si na chvíli odpočinout,“ poprosila tanečnice a sedla si na zem do měkké trávy. Lukáš si lehl vedle ní, zavřel oči, že se na chvíli prospí, ale písnička ho stále rušila.

„Hm... A myslíš, že ta hudba někdy skončí?“

„To nevím, ale je opravdu dlouhá.“ Zacpávala si uši dlaněmi.

Když tu najednou jejich rozhovor přerušilo jakési nařikání a poplakávání.

„Ach,“ ozvalo se zase. Děti se otočily a až teď si všimly ustaraného houslového klíče.

„Trápí Vás něco, houslový klíči?“ odhodlala se konečně Liduška.

„Ach. Ta píseň je tak dlouhá. Každý den mě z ní rozbolí hlava. Ach, to je bolest,“ zasténal klíč. A po jeho kulatém bříšku se začaly koulet slzy jako hrachy.

Liduška se podívala na Lukáška, zda nemá nějaký nápad. Ten však jen pokrčil rameny.

„Mohu Vám nabídnout alespoň trochu vody?“ snažila se situaci zachránit.

„Voda mi nepomůže, to už jsem zkoušel. Ach,“ zašeptal zkroušeně.

„A lék na bolest hlavy?“

„Také nepomáhá. Nedělej si starosti.“

Liduška ztratila odvahu ptát se dál, a tak radši poodešla ke studánce. Tam si sundala šátek, aby jej namočila a mohla mu ho přiložit na rozpálené čelo. Lukášek seděl v trávě a přemýšlel, jak by mohl pomoci on. Liduška mezitím přišla a studeným obkladem ho chladila.

„Je to lepší?“ zeptala se opatrně.

Ale on jen zavrtěl hlavou a pořád nařikal. Když v tom Lukášek vyskočil, aby něco pošeptal Lidušce do ucha. Ta radostně přikývla a Lukášek se ujal slova:

„Houslový klíči, kam jen dohlédnu, máte samé noty: celé, půlové, čtvrt'ové, osminové, šestnáctinové a dvaatřicetinové. Máte v této písni vůbec nějaké pomlky?“

„Chlapče, nemám. Myslel jsem, že píseň se obejde i bez nich.“

„To víte, že obejde, ale pak si ani na chvíli od hudby neodpočinete. Taková pomlka je moc dobrá věc. Však my to s Liduškou spravíme,“ nabídl ochotně pomoc.

„Vy si teď odpočiňte a my zatím písničku trochu přizdobíme pomlkami.“

„To je výborný nápad! Děkuji vám, drahé děti.“

Houslový klíč si usrkl heřmánkového čaje, který mu donesla jedna nota, a spokojeně zavřel oči.

Mezitím Liduška s Lukáškem obešli celou písničku a místo některých not na osnovu umístili pomlky. Někdy pomlku celou místo celé noty, někdy zase pomlku půlovou místo půlové noty, občas pomlku čtvrt'ovou místo čtvrt'ové noty, výjimečně i pomlku osminovou místo osminové noty, místo noty šestnáctinové uložili na osnovu pomlku šestnáctinovou a tam, kde byla nota dvaatřicetinová, tam dali pomlku dvaatřicetinovou.

A tak se dětem začala tvořit krásná píseň, ze které přestávala bolet hlava. Když se pak vrátily zpět na začátek, byl už Houslový klíč úplně čilý a plný sil.

„Nevím, jak vám mám poděkovat, děti,“ usmíval se vděčně houslový klíč. „Ta píseň je krásná. Dokonce mě hlava přestala bolet!“

„A to stačilo jen pár pomlk místo not,“ smála se Liduška. „Byl to dobrý nápad, Lukášku.“

„To tedy ano, tak líbeznou píseň jsem dlouho neslyšel,“ zanotoval si houslový klíč.

♦ **Vokální činnosti:** Zpěv písně *Píseň s pomlkami* – tuto píseň už děti zpívají. Měl by být patrný rozdíl mezi touto písní a *Písní bez pomlk*.

Liduška s Lukáškem pocítili, že je opět nejvyšší čas odebrat se domů. Rozloučili se s houslovým klíčem, společně zahráli na xylofon kouzelnou písničku a už se s nimi zase všechno točilo, jak je kouzelný nástroj poslal na cestu domů...

Probrali se opět v tatínkově dílně, rychle uklidili svůj tajemný xylofon a spěchali na oběd, protože už slyšeli, jak je maminka volá ke stolu.

♦ **Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti:** Didaktická pomůcka nabízí hru na principu Pexesa. Pod dřevěný otáčivý kruh vložíme fólii s délkami pomlk, připravíme kostku se stejnými symboly jako na fólii a barevné špuntíky. Jsou dvě varianty hry dle obtížnosti:

- a) Jednodušší: Barevné špuntíky rovnoměrně rozdělíme mezi hráče. Hráč po hodu kostkou pojmenuje pomlku a jeden ze špuntíků umístí na tentýž symbol na otáčivém kruhu. Vítězí ten hráč, který je jako první bez špuntíku.

b) Náročnější: Barevnými špunty jsou přikryty všechny otvory na otáčivém kruhu. Hráč po hodu kostkou pojmenuje pomlku a tentýž symbol hledá pod jedním ze špuntíků. Pokud jsou symboly shodné, získává špunt a hází znovu, dokud nejsou symboly neshodné. Vítězí ten hráč, který po odhalení celého kruhu vlastní nejvíce špuntíků. Během hry je možné ji ztížit rotací kruhu.

♦ **Dramatické činnosti:** V rámci volné hry se využije zadní stěna didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.

♦ **Instrumentální činnosti:** Xylofon, který je součástí didaktické pomůcky a drážka na kartičky s různými barvami a šířemi karet slouží k rozvoji hudební tvořivosti dítěte. Šíře kropenaté karty odpovídá délce pomlky.

4) Evalvační fáze části projektu:

Učitelka vede s dětmi rozhovor: *jak se dostala Liduška s Lukáškem do světa hudby; jakou písničku zpívali; jak se děti dostaly k houslovému klíči; proč bolela houslový klíč hlava; jak písničku opravily; které pomlky děti použily.*

Děti, velmi dobře jste si všechno zapamatovaly. Mám radost. Vyprávěly jste rodičům příběh o království Houslového a Basového klíče? Dnes jsme prožili s Liduškou a Lukáškem nové dobrodružství. Vyprávějte ho večer rodičům a také jim zazpívejte nové písničky.

4. den

Hlavní oblast činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební, taneční a dramatická výchova
Další oblasti činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Jazyk a řeč • Předmatická gramotnost
Podporované dovednosti a schopnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Seznamování s rozličnými hudebními nástroji • Koordinace ruky a oka • Slovní zásoba • Pozornost, soustředěnost • Paměť

	<ul style="list-style-type: none"> • Tvořivost, vynalézavost, fantazie • Rozlišování obrazných znaků a symbolů • Řešení problémů a myšlení • Vůle, vytrvalost • Respektování pravidel • City a jejich projevy • Komunikace s dětmi i s dospělým • Sociabilita a spolupráce
Podporované osobnostní charakteristiky	<ul style="list-style-type: none"> • Sebeovládání, přizpůsobivost • Vytrvalost, vůle • Kooperace v týmu • Tvořivost, kreativita
Pomůcky a potřeby	Integrativní didaktická pomůcka, klavír (keyboard)/ CD přehrávač, rozmanité hudební nástroje, které máme k dispozici, dřívka pro každé dítě
Prostorové nároky	Třída mateřské školy

1) Expoziční a organizační fáze:

Cílové skupiny: 3 – 4leté děti; 5 – 6leté děti

Role dětí: posluchači, hráči, dirigenti, zpěváci

Role učitelky: facilitátorka, vypravěčka, pozorovatelka, (pianistka), hráčka na rozmanité nástroje, xylofonistka

2) Projekční fáze – projektové plánování:

Integrované hudební činnosti a podmínky na jejich aplikaci v projektu:

- Literární činnosti → Převyprávění 3. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- Vokální činnosti → Seznámení s novými písničkami obsahově navazujícími na pohádku, které lze později znovu využít ke zpěvu s klavírním doprovodem nebo k poslechu audio nahrávek z kompaktního disku.
- Koncertní činnosti → Základy dirigování orchestru.

- Instrumentální činnosti → Představení, ukázka rozmanitých hudebních nástrojů, předvedení správného používání. Děti mají možnost vyzkoušet si hru na nástroje.
- Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti → Hra na otáčivém kruhu didaktické pomůcky, kde je vložena fólie se symboly skupin nástrojů. Výjimečně jsou ke hře tři kostky s nástroji.
- Dramatické činnosti → V rámci spontánní hry využijeme zadní stěnu didaktické pomůcky, na které je upevněná magnetická tabule a rozmanité obrázky z hudební pohádky.
- Kooperativní karetní činnosti → Hra Triteto, při které je cílem sesbírat tři nástroje ze stejné skupiny hudebních nástrojů.
- Kooperativní herní činnosti → Stolní desková hra Putování říší hudebních nástrojů určená až pro sedm hráčů. Figurky se posunují po přiřazení hudebního nástroje k symbolu skupiny hudebních nástrojů.

3) Libreto – scénář a realizační fáze:

Úprava třídy: Ve třídě je na viditelném místě k dispozici didaktická pomůcka se všemi jejími částmi.

Motivace:

- ◆ **Literární činnosti:** Převyprávění 3. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.

Koncertní síň

„Liduško, mám dobrý nápad,“ rozzářil se Lukášek, když oba již vykoupaní leželi v postýlce.

„Jaký?“ zeptala se ospale Liduška.

„Ještě se mi nechce spát. Co kdybychom dnes v noci znovu vyzkoušeli kouzelný xylofon?“

„Ale já jsem unavená,“ nechce se jeho sestřička nechat přemluvit.

„Liduško, prosím. Budu si s tebou zítra hrát na svatbu.“

„Opravdu?“ Zdálo se, že na tohle už Liduška slyší.

„Slibuji!“ dodal Lukášek.

„Dobře. Tiše se oblékneme a proklouzneme přes terasu do dílny, ale nesmí nás vidět maminka. Moc by se zlobila, kdyby věděla, že ještě nespíme.“

V dílně poslepu našmátrali klíč, Lukášek odemknul bedničku, každý si vzal jednu paličku a tiše zahráli svou kouzelnou písničku.

♦ **Vokální činnosti:** Zpěv již známé písně *Kouzelná písnička*. Učitelka doprovází na xylofon.

Stalo se přesně to, co očekávali. Kouzelný xylofon je unášel za hudebním dobrodružstvím.

Děti se objevily v jakési místnosti plné vysokých oken s dlouhými purpurovými závěsy. Všechny zdi i strop byly pomalované spoustou květů a zelených lístků. A křesla tu byla tak měkká, že by mohla nahradit postel.

„Lukášku, kde jsme se to ocitli?“ rozhlédla se Liduška. „Vypadá to jako nějaká královská síň,“ zauvažovala.

„Podle těch stojanů tam vepředu odhaduji, že jsme spíše v koncertní síni.“

„Hele, támhle někdo přichází,“ ukázala Liduška směrem ke dveřím.

„Vždyť to jsou hudební nástroje!“ zašeptal překvapeně Lukáš.

„S nožičkami?“ ušklíbla se nevěřicně jeho sestra.

„Liduško, nezapomeň, že máme kouzelný xylofon. S ním není nic nemožné. Nástroje jdou asi trénovat na nějaký koncert.“

„Těch je“, rozplývala se Liduška. „Příčná flétna, housle, trubka, violoncello, klavír, gong, pozoun, hoboje, kontrabas, saxofon, viola, lesní roh, harfa...“

Náhle se všechny nástroje otočily směrem k dětem, které se ani nestihly schovat. Liduška se lekla, co bude, ale Lukášek se nebál a přistoupil blíž k jevišti, kde byly všechny nástroje nastoupené.

„Moc se omlouváme, že rušíme. S Liduškou jsme se sem dostali pomocí kouzelného xylofonu,“ začal vysvětlovat situaci.

„Nic nezničíme a nebudeme rušit,“ dodala Liduška.

„Budeme rádi, když se posadíte do prvních řad a poslechnete si nás,“ zabručel pozoun ze zadních řad.

„Cvičíme na koncert,“ zadrnkala harfa.

„Aspoň nás budete moci upozornit na chyby,“ zaradovala se viola.

„Jaké chyby?“ urazila se příčná flétna. „Já třeba nikdy žádné nedělám.“

„Ehm, ehm,“ odkašlal si zbytek orchestru.

Hned na to příčná flétna naznačila nástup a všechny nástroje se rozezněly. Liduška s Lukáškem sledovali celý orchestr, jak pěkně hraje, ale neslyšeli žádné housle, žádný klavír, žádný saxofon, žádnou trubku... Jen jeden jediný sólový nástroj hrál celou dobu tak hlasitě, že dětem až uši zaléhaly a nedal ani na okamžik prostor jiným sólovým nástrojům.

Víte, který nástroj to byl?

Ano, byla to pyšná příčná flétna. Naštěstí už se blížil konec skladby.

„Tak co říkají naši hosté na tuto skladbu? Slyšeli jste snad nějaké chyby?“ zeptal se zvědavě hoboj.

„No, hm ...“ Zakoktal se nervózně Lukášek, a tak se Liduška ujala slova:

„Chci se zeptat flétny, zda má opravdu hrát celou dobu a tak hlasitě?“ ptala se opatrně Liduška.

„Neslyšel jsem jiný nástroj, než příčnou flétnu,“ rozmluvil se konečně Lukášek.

„Nemá,“ ozval se silně a našťavaně hoboj s klarinetem.

A klarinet pokračoval:

„Máme se v této skladbě střídat tři sólové nástroje: já, hoboj a flétna. Ale flétna nás nikdy nenechá a všechna sóla hraje jen ona a co nejhlasitěji.“

„Aby byla slyšet hlavně ona,“ zamračil se hoboj na flétnu. „A dělá to tak pořád!“

„A proč bych to nedělala, když hraji nejlépe, nejlépe zním a jsem nejkrásnější? Nikdo v orchestru nezní tak krásně a jemně jako já,“ naparovala se flétna.

„Ach,“ vzdychla moudrá tuba. „V tomto orchestru hraji celý svůj život, ale nikdy jsem nepotkala tak pyšný nástroj.“

„Pyšný nástroj? Já a pyšná? Ty, hloupá tubo, vždyť je to pravda, že jsem nejkrásnější, nejlépe zním a nejlépe hraji! Beze mě by tento orchestr byl úplně na nic!“

Liduška už se na to nemohla dívat. Nemá ráda, když se někdo s někým hádá, a tak vstala a rozpovídala se:

„Milé nástroje, jsme tu jen na návštěvě, ale myslím, že bych pro váš orchestr našla lepší řešení.“ Odkáslala si. „Kdybyste všichni přesně hráli podle dirigenta, nemohl by si žádný z nástrojů nijak vymýšlet a skladba by byla přesně tak, jak má být.“

V síni to zašumělo, jak nástroje zvažovaly návrh Lidušky.

Po chvíli se saxofon ujal slova za celý orchestr:

„Jsou všechny smyčcové nástroje pro to, aby náš orchestr dirigoval dirigent? Housle, violy, violoncella i kontrabasy souhlasí?“

„Rozhodně ano,“ odpověděly jednohlasně.

„A co nástroje klávesové? Klavír i cembalo?“

„Souhlasíme.“

„Co nástroje blanzvučné? Buben, tympány a tamburína. Souhlasíte?“

„Ano,“ zaburácely.

„Jak je na tom náš jediný drnkací nástroj – harfa?“

„Jsem jedině pro.“

„Souhlasí i samozvučné nástroje? Gong, triangl i xylofon?“

„Moc rádi,“ zacvrlikaly odpověď.

„A poslední skupina nástrojů – dechové, i ty souhlasí s tím, že budeme mít dirigenta? Fagoty, hoboje, klarinety, tuba, pozoun, trubka i saxofon?“

„Ano!“ zaznělo nejhlasitěji ze všech.

„A jako poslední se ptám flétny, sice je také z dechových nástrojů, ale neodpověděla...?“

„Ehm... No, no... Ale jen pokud budete všichni hrát tak krásně jako já a nedělat žádné chyby.“ Posměšně a zároveň pohrdavě se ušklíbla příčná flétna.

„Takže jsme se všichni shodli, že bychom potřebovali dirigenta,“ shrnul odpověď saxofon a obrátil se zpět k Lidušce s Lukáškem. „Ale kde ho vezmeme, nevíte, hosté?“

Lukášek pokrčil zoufale rameny a obrátil se na Lidušku.

Liduška se stydlivě nabídla:

„Sice nevím, jak mi to půjde, ale mohla bych to aspoň zkusit.“

„Výborně,“ zaburácel orchestr radostí a zahleděl se na Lidušku.

Liduška vystoupila na stupínek, nahlédla do not na pultu, do pravé ruky vzala dirigentskou taktovku a jejím mávnutím se rozezněl celý orchestr.

♦ **Vokální činnosti:** Zpěv písně *Písnička o hudebních nástrojích*. Učitelka ji spíše přezpívává, děti se postupně učí refrén. Využije klavír (keyboard)/CD. Při zpěvu slok děti dirigují dvoudobý takt, při refrénu si každé vezme dřívka do rukou a hrají v místech určených na tleskání.

Teprve teď to byla nádhera. Lukášek seděl celou dobu s otevřenou pusou a po konci skladby tleskal tak dlouho, dokud ho nerozbolely dlaně.

Pak přistoupil k Lidušce a tiše se jí zeptal:

„Liduško, kde ses to naučila?“

Ta se zasmála a odpověděla:

„V té encyklopedii, co máme doma. Je tam obrázek, jak se správně diriguje. Zkoušela jsem to tak dlouho, dokud se mi to nepodařilo.“

♦ **Koncertní činnosti:** Podle obrázku zkusíme dirigovat dvoudobý a třídobý takt, jako když Liduška dirigovala orchestr.

„No teda, to mě budeš muset naučit. Ale až doma. Už se musíme vrátit.“

„Jsem unavená, pojďme domů,“ souhlasila Liduška.

Rozloučili se s orchestrem, popřáli jim hodně štěstí na koncertech, zahráli písničku na svůj kouzelný xylofon a už byli pryč.

Doma ho rychle poklidili na své místo do bedničky, klíček poctivě schovali a běželi do peřin rychle dospát to, co probděli. I když se jim tedy špatně usínalo po tak velkém dobrodružství.

♦ **Instrumentální činnosti:** Učitelka přinese rozmanité hudební nástroje, které má k dispozici. Představí je, zařadí do skupin hudebních nástrojů, předvede způsob hry a nabídne dětem možnost manipulace a hry na ně (za určitých pravidel).

Také při zpěvu refrénu lze využít dřívky pro všechny děti a hrát v místech určených pro tleskání.

♦ **Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti:** Didaktická pomůcka nabízí hru na principu Pexeso. Pod dřevěný otáčivý kruh vložíme fólii se

symboly skupin hudebních nástrojů, připravíme tři kostky s různými hudebními nástroji a barevné špuntíky. Jsou dvě varianty hry dle obtížnosti:

- a) Jednodušší: Barevné špunty rovnoměrně rozdělíme mezi hráče. Hráč po hodu kostkou pojmenuje hudební nástroj a jeden ze špuntíků umístí na symbol skupiny hudebních nástrojů, kam daný nástroj patří. Vítězí ten hráč, který je jako první bez špuntíku.
- b) Náročnější: Barevnými špunty jsou přikryty všechny otvory na otáčivém kruhu. Hráč po hodu kostkou pojmenuje hudební nástroj a hledá pod špuntíky symbol té skupiny hudebních nástrojů, do které patří. Pokud se tak podaří, získává špunt a hází znovu, dokud nejsou symboly neshodné. Vítězí ten hráč, který po odhalení celého kruhu vlastní nejvíce špuntíků. Během hry je možné ji ztížit rotací kruhu.

♦ **Dramatické činnosti:** V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.

♦ **Kooperativní karetní činnosti:** Karetní hra Triteto je určena pro 3 – 4 hráče. Pravidla má stejná jako karetní hra Kvarteto. Cílem hráče je získat co nejvíce trojic skupin hudebních nástrojů.

♦ **Kooperativní herní činnosti:** Stolní desková hra Putování říší hudebních nástrojů je určena pro 1 – 7 hráčů. Po políčkách se postupuje po hodu jednou ze tří kostek s hudebními nástroji. Přesunujeme se na políčko se symbolem skupiny nástrojů, do které patří ten, který nám padl na kostce. Hra končí ve chvíli, kdy všechny čtyři figurky procestují celou říši.

4) Evalvační fáze části projektu:

Posadíme se na koberec do kruhu a diskutujeme.

Učitelka vede s dětmi rozhovor: *o čem byla dnešní pohádka; kde se děti objevily; s kým se setkaly; jaké hudební nástroje byly v orchestru; proč jim nešlo společně hrát; jaká byla příčná flétna; na čem se nástroje domluvíly; jak jim děti pomohly.*

Po cestě domů vyprávějte rodičům a sourozencům o příčné flétně, jak pyšně se chovala vůči celému orchestru a jak dobře to pak děti vyřešily. Povězte jim také o těch různých nových hrách a hudebních nástrojích.

5. den

Hlavní oblast činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební, taneční a dramatická výchova
Další oblasti činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Jazyk a řeč • Předmatematická gramotnost • Přírodovědná gramotnost
Podporované dovednosti a schopnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinace ruky a oka • Slovní zásoba • Pozornost, soustředěnost • Paměť • Tvořivost, vynalézavost, fantazie • Rozlišování obrazných znaků a symbolů • Vůle, vytrvalost • Respektování pravidel • Komunikace s dětmi i s dospělým • Sociabilita a spolupráce
Podporované osobnostní charakteristiky	<ul style="list-style-type: none"> • Sebeovládání, přizpůsobivost • Vytrvalost, vůle • Kooperace v týmu • Tvořivost, kreativita
Pomůcky a potřeby	Integrativní didaktická pomůcka, klavír (keyboard)/CD přehrávač
Prostorové nároky	Herna mateřské školy

1) Expoziční a organizační fáze:

Cílové skupiny: 3 – 4leté děti; 5 – 6leté děti

Role dětí: posluchači, hráči, zpěváci

Role učitelky: facilitátorka, vypravěčka, pozorovatelka, xylofonistka, (pianistka)

2) Projekční fáze – projektové plánování:

Integrované hudební činnosti a podmínky na jejich aplikaci v projektu:

- Literární činnosti → převyprávění 4. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- Vokální činnosti → Zpěv písně, která provází celý projekt a také jedné nové, kterou se začnou děti učit.
- Dramatické činnosti → V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.
- Instrumentální činnosti → Hra na xylofon podle obrázků zvířat z pohádky.
- Tvořivé činnosti → Volná hra se třemi kostkami se zvířaty (*zpěv písní o daném zvířeti; kolik písní znáš o tomto zvířeti?*).

3) Libreto – scénář a realizační fáze:

Úprava třídy: Do třídy na koberec položíme didaktickou pomůcku.

Motivace:

- ◆ **Literární činnosti:** Přeuvyprávění 4. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.

Polozatopený lom

„Crrr!“ zařinčí zvonek u dveří. Lukáš neochotně vstane a jde otevřít. Dovnitř prohřáté místnosti se vřítí Liduška.

„Lukáši, kde jsi? Všichni kamarádi se po tobě ptají. Sněhuláka jsme už postavili a koulovačka začíná! Pojd' rychle, ať ji stihneme.“

„Nechce se mi ven. Je tam zima. Radši budu sedět u krbu a dívat se na televizi. To je lepší, než být promočený od sněhu.“

„Ale Lukáši, jíst sušenky a dívat se na televizi můžeme i jindy, ale teď si pojd' užít sněhu!“

„Už jsem řekl, že nepůjdu. To si radši zahraji na xylofon.“

„Jéé, a víš, že to není špatný nápad? Úplně jsem na xylofon zapoměla! Pojd', půjdeme si na něj společně zahrát naši Kouzelnou písničku!“

Lukáš se líně převálí v křesle, ale po chvíli se nechá Liduškou přemluvit a vydají se společně do tatínkovy dílny. Odemknou bedničku a vyndají xylofon.

„Je už trochu zaprášený,“ řekne Lukáš a hned ho přetře cípem rukávu. Položí ho opatrně na bedničku, uchopí paličku a druhou podá sestře.

„Tři, dva, jedna,... teď!“ odpočítá Liduška a večerem se rozezní sladké tóny.

♦ **Vokální činnosti:** Zpěv již známé písně *Kouzelná písnička*. Učitelka doprovází na xylofon.

V ten okamžik se objevili ve víru, který je unášel daleko do neznáma za novým dobrodružstvím...

„Kde to jsme?“ nemohla se vzpamatovat Liduška.

Lukášek pokrčil rameny.

„Nevím,“ odpověděl sestře a vzal ji za ruku, aby se nebála.

„Pojd', zkusíme se tu trochu porozhlédnout.“

Děti se ruku v ruce vydaly po jemně vyšlapané pěšince. Po chvíli se jim otevřel pohled na krásný polozatopený lom. Voda měla křišťálově průzračnou barvu a třpytila se. Ze všech stran ji obklopovala skaliska, jako by ji hlídala.

„Lukášku, tady je ale teplo,“ začala si rozepínat zimní bundu Liduška.

„To tedy ano,“ a napodobil ji. „Týjo, Lidu, na protější stěně skály je vyryto pět linek připomínajících osnovu.“

Voda v lomu se zavlnila a vyskočilo z ní a zase se ponořilo nějaké zvíře. Liduška s Lukáškem se na sebe nevěřicně podívali a záraz z nich vypadlo:

„Delfín?“

Než se děti vzpamatovaly, byl už u nich a vesele rozprávěl:

„Dobrý den, hosté. Vítejte v našem Stupnicovém lomu. Já jsem delfín David.“

„Já jsem Liduška a toto je můj bratr Lukášek,“ představila oba Liduška.

„Dobrý den,“ dodaly děti současně.

„Delfíne Davide, můžu se Vás zeptat, na co je ta osnova vytesaná ve skále?“ nedalo to Lukáškovi.

„Inu, jak jsem říkal: Jste ve Stupnicovém lomu. Tady se tvoří stupnice. Můžete to zkusit i vy.“

„Ale my to neumíme,“ špitla Liduška.

„Co je to vlastně stupnice?“ zeptal se zvědavě Lukášek.

„Stupnice je přeci řada osmi tónů s určitými pravidly. Nejznámější stupnicí je C dur. To vám pro začátek bude stačit,“ povzbudil děti delfín.

„Aha,“ kroutil hlavou Lukášek.

„Stupnice C dur má tyto tóny: *c, d, e, f, g, a, h* a nakonec se opět opakuje *c*, ale o oktávu výš.“ Opatrně mrkl delfín na děti a ty jen koukaly a vůbec nechápaly. „Zkuste si zazpívat tuto písničku.“

♦ **Vokální činnosti:** Zpěv nové písně *Stupnicová*. Učitelka doprovází na klavír (keyboard)/využije CD.

Děti začaly zpívat a delfín jim vysvětloval, že ta cesta nahoru do kopce k vyšším tónům je vlastně stupnice. Děti se rozzářily a zajásaly.

„Teď vám dám úkol, abyste sestavily stupnici na naší osnově. Ale nebojte se, dám vám k tomu pomocníky,“ usmál se na ně povzbudivě delfín David.

Liduška s Lukáškem měli radost, že už tomu trochu rozumí a chystali se do práce.

„Tón *c* vám ukáže pomocník cvrček Ctibor,“ a v ten okamžik se před dětmi uklonil malý cvrček a než ho děti stihly pozdravit, už seděl na místě tónu *c*. „Tón *e* vám ukáže pštrosice emu Ema.“ Ta už rovnou mávala z nejnižší linky. „Tón *f* vám ukáže fretka Franta, tón *g* gepard Gerald, tón *a* ara Anna a tón *h* hrošík Hubert,“ zrychlil vyvolávání delfín. „Za tónem *h* by měl být kdo?“ zkoušel děti delfín.

„Že by cvrček Cyril?“ nebyla si jistá Liduška.

„Výborně,“ pochválil ji delfín.

„Delfíne Davide, někdo chybí mezi cvrčkem Ctiborem a emu Emou,“ zamyslel se Lukášek.

„Velmi dobře, chválím tě.“ Delfín skočil do vody a pak z vody na osnovu.

„Aha, to je místo pro delfína Davida,“ přemýšlela nahlas Liduška.

Děti stály a prohlížely si celou stupnici a snažily se všechno zapamatovat. Ale to už do vody skočil delfín a plaval směrem k dětem.

„Tak a teď je to na vás! Sestavíte mi každý sám stupnici C dur,“ mrkl na děti delfin a ty se trochu lekly toho, jestli si to budou ještě pamatovat.

„Dobře, já začnu,“ ujal se toho Lukášek a začal. „Cvrček Ctibor,“ a než to dořekl, už byl na svém místě. „Delfin David, emu Ema, fretka Franta, gepard Gerald, ara Anna a...,“ zamyslel se Lukášek, ale nakonec si vzpomněl a vykřikl, „hrošík Hubert!“ Lukášek se zaradoval, že si to dokázal zapamatovat a poskočil si.

Teď byla řada na Lidušce. Zvířátka zmizela a osnova byla zase prázdná.

„Zkusím říkat jen ty tóny, jestli to zvládnu,“ oznámila a hned se pustila do práce. „C, d, e, f, g, a, h a zase c,“ odříkala naprosto bezchybně.

Hned potom nastalo vystoupení jako v cirkuse: Cvrček spustil tak krásnou písničku, kterou děti nikdy v životě neslyšely, delfin skákal různé kotrmelce nad hladinou, emu tančila pštroší polku, fretka běhala pořád kolem dětí dokola, gepard skákal po skaliskách, ara děti stále dokola zdravila *ahoj, ahoj* a hroch jim ulovil rybu.

Lidušce vhrkly slzy do očí, protože pochopila, že zvířátkům udělali velkou radost, a že tímto cirkusem jim děkují. Rychle si je otřela a začala tleskat a Lukášek se přidal.

„Děkujeme, že jste nás naučili utvořit stupnici a také za krásné vystoupení,“ začal se loučit Lukášek.

Děti si podaly s veselými zvířátky ruce a pak si už vzaly do ruky po jedné paličce a spustily tu jejich Kouzelnou písničku.

Za chvíli byly opět v tatínkově dílně a po tom, co se vzpamatovaly, uklidily xylofon a posadily se na bedničku.

„Škoda, že jsme se zvířátky nemohli zůstat déle,“ zasteskl si Lukáš.

„To máš tedy pravdu. Ale víš co? Mohli bychom si je na zahradě postavit ze sněhu!“

„To je prima nápad,“ nadchl se Lukáš, a se sestrou se běželi oblékat.

Po dokončení všech sedmi zvířátek se děti podívaly na Večerníček a jedly u něj sušenky – tak jak si Lukášek přál. Před usnutím ale nezapomněly dát dobrou noc sněhovému cvrčkovi, delfinovi, emu, fretce, gepardovi, aře ani hrošíkovi.

◆ **Instrumentální činnosti:** Na kamenech xylofonu jsou miniatury obrázků zvířat. Názvy not odpovídají počátečním hláskám zvířat na obrázcích. Tytéž miniatury se nachází na kartách s různými barvami (odpovídajících barvám kamenů xylofonu) i

šířemi (odpovídají délce noty). Do drážky se naskládají karty v různém pořadí a tak vznikne autorská skladba, kterou si pak dítě samo přehraje na melodický nástroj.

♦ **Tvořivé činnosti:** K dispozici jsou tři kostky se zvířaty. Slouží pro volně tvořivé užití. Např.: po hodu kostkou můžeme vymýšlet a zpívat píseň o zvířeti, které je na obrázku.

4) Evalvační fáze části projektu:

Sedíme a diskutujeme o dnešních zážitcích.

Učitelka vede s dětmi rozhovor: *kam docestovaly děti tentokrát; kdo je přivítal; jak se jmenovala ostatní zvířátka; jak zní celá stupnice; co dělaly pak děti doma.*

Výborně, děti. Kdo z vás nezapomněl a vyprávěl rodičům včera příběh? Nezapomeňte jim vyprávět i ten dnešní a také jim povězte o tom, s čím jste si dnes hrály.

6. den

Hlavní oblast činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební, taneční a dramatická výchova
Další oblasti činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Jazyk a řeč • Předmatická gramotnost
Podporované dovednosti a schopnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj sluchu • Zpěv a zpívané čtení • Koordinace ruky a oka • Slovní zásoba • Pozornost, soustředěnost • Paměť • Tvořivost, vynalézavost, fantazie • Rozlišování obrazných znaků a symbolů • Vůle, vytrvalost • Respektování pravidel • Komunikace s dětmi i s dospělým • Sociabilita a spolupráce

Podporované osobnostní charakteristiky	<ul style="list-style-type: none"> • Sebeovládání, přizpůsobivost • Vytrvalost, vůle • Kooperace v týmu • Tvořivost, kreativita
Pomůcky a potřeby	Integrativní didaktická pomůcka, klavír (keyboard), CD přehrávač
Prostorové nároky	Herna mateřské školy

1) Expoziční a organizační fáze:

Cílové skupiny: 3 – 4leté děti; 5 – 6leté děti

Role dětí: posluchači, hráči, zpěváci

Role učitelky: facilitátorka, vypravěčka, pozorovatelka, xylofonistka, (pianistka)

2) Projekční fáze – projektové plánování:

Integrované hudební činnosti a podmínky na jejich aplikaci v projektu:

- Literární činnosti → převyprávění 5. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- Vokální činnosti → Zpěv písně, která děti provází celým projektem. Měly by ji dobře znát.
- Dramatické činnosti → V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.
- Auditivně percepční činnosti → Hra, ve které dítě se zavřenýma očima poznává hlas jednoho z dětí.
- Kooperativní manipulační činnosti, činnosti ke cvičení paměti a poslechové činnosti → Hra na přední stěně didaktické pomůcky, kde je pod otáčivým kruhem vložena fólie s obrázky různě starých lidí. Ke hře jsou potřeba špuntíky a CD.

3) Libreto – scénář a realizační fáze:

Úprava třídy: Necháme na dosah dětí didaktickou pomůcku – ideálně ji umístíme na koberec herny. Připravíme CD přehrávač.

Motivace:

- ◆ **Literární činnosti:** Převyprávění 5. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.

Zakletá rodina

„Luky, ty jsi neslyšel? Pojd' si hned poklidit Lego, nebo ti ho někdo rozšlápne!“ volá maminka z kuchyně na syna.

„Už jdu,“ zavrčí Lukášek, ale dál leží na pohovce.

„Nevidím, že bys šel,“ zlobí se maminka.

Když vtom: *Křup, bum, bác*. Liduška šlápla na kostku Lega, neudržela rovnováhu a upadla. Ve stejnou chvíli upustila i sklenici s mlékem a ta se rozlila. Na zemi teď byl rybník mléka s ostrovy Lega.

Lukáš vyskočil a běžel se podívat, co se stalo. Když to viděl, chystal se uklidit rozházenou stavebnici.

„Co jsem ti říkala o tom Legu? Příště mě poslechni hned!“ rozčílila se maminka.

„Běžte oba dva ven, uklidím to a budu muset vytřít celou podlahu.“

Obě děti sklopily hlavu a vyšly mlčky na zahradu. Potulovaly se od ničeho k ničemu, protože jim bylo maminky líto.

Došly až k tatínkově dílně a tam oba dva ve stejnou chvíli pohlédli na sebe a hned bylo jasné, co udělají. Stále mlčky vytáhli xylofon, zahráli svoji Kouzelnou písničku.

◆ **Vokální činnosti:** Zpěv již známé písně *Kouzelná písnička*. Učitelka doprovází na xylofon.

A v ten okamžik se objevili v tom známém víru, který pro ně znamenal cestu do neznámého hudebního světa.

Když se vzpamatovali, zjistili, že se ocitli před nějakým domem. Liduška se to rozhodla vzít do vlastních rukou a zaklepala.

Po chvíli někdo zabral za kliku. Ve škvírce dveří vykoukl malý chlapeček, asi čtyřletý.

„Dobrý den,“ pozdravily slušně děti.

Chlapeček skákal očima z Lukáška na Lidušku pořád dokola, ale nic neříkal. Na to se dveře rozevřely dokořán a za chlapcem stála babička.

„Dobrý den,“ zopakovala Liduška. „My jsme se sem dostali pomocí kouzelného xylofonu a chtěli jsme se zeptat, kde to jsme.“

„Jen pojd'te dál.“ Děti prvně nechtěly, protože jim maminka říkala, že nemají chodit k cizím lidem, ale babička jim zpěvně pokynula rukou a děti vykulily oči. Přesto zpívala dál: „V přízemí bydlím já s dědečkem, v prvním patře mladí manželé a v druhém patře jejich dvě děti.“

„Děkujeme vám, babičko, za pozvání,“ usmála se Liduška, zatím co Lukášek se mračil jako mrak před bouřkou.

„Posaďte se a vyprávějte o vaší zemi,“ nabídla babička zpěvně a každému podala kousek bábovky.

„Jsme z daleka. Jsme ze země, ve které se mluví a jen někdy zpívá,“ pustila se Liduška do vyprávění, mezitím co se Lukášek cpal bábovkou.

„Oh,“ zakuckala se babička, ale hned zpívala dál. „Však v naší vesnici se ne vždy zpívalo, děvenko...“

„...Dokonce si i já vzpomínám, že jsem ještě uměl mluvit, když jsem byl malý,“ zapěl mladý muž ze dveří a pozdravil děti.

„Cože?“ probral se konečně Lukáš. „Vy jste zapomněli, jak se mluví?“

„Chlapče, je to tak. Ale nebylo to úplně naší vinou. Naše vesnice byla zakleta.“

To už se ve dveřích objevili poslední obyvatelé domu, o kterých babička mluvila, ale Lukášek tomu kvůli své zvědavosti nevěnoval pozornost.

„Mluvíte stále o vesnici, ale my jsme neviděli jiný dům, než tento,“ zavzpomínal Lukášek.

„Máš pravdu,“ pokračoval smutným zpěvem mladý muž. „Naše vesnice bývala veliká, měla sto domů. Ale po tom, co byla zakleta, se její obyvatelé utrápili nebo se odstěhovali hodně, hodně daleko.“

„Co to bylo za prokletí?“ nedávalo to Lidušce smysl.

Zpěvu se poprvé ujala mladá žena: „Všichni jsme zapomněli, jak se mluví, takže můžeme pouze zpívat a také se nám natolik zhoršil zrak, že se poznáváme jen podle hlasu.“

„Zkuste zavřít oči, milí hosté, a schválně, jestli poznáte, kdo kdy zpívá,“ navrholo hru malé děvče.

Lukášek s Liduškou uposlechl a přikryli si oči dlaněmi.

„Kdo jsem já?“ zazpíval dosud mlčící dědeček.
Děti se zamyslely. Nebylo to tak snadné, jak očekávaly.

„Myslím si, že to byl ten mladý muž,“ řekl Lukášek.

„Chyba!“ zařehotal se dědeček.

„A kdo jsem já?“ zazpívala mladá žena.

„Hm...“ odkašlala si Liduška a pak vykřikla. „Babička!“

„Zase špatně!“ smála se malá holčička s chlapečkem.

Ale Liduška s Lukáškem se nedali. Hru hráli tak dlouho, dokud bezpečně nepoznali, kdo kdy zpívá.

♦ **Auditivně percepční činnosti:** Hra je podobná té z příběhu. Jedno dítě posadíme zády k ostatním. Pak dotykem určíme dítě, které řekne jméno toho, který k nim sedí zády. Ten se snaží uhádnout jméno určeného dotykem podle barvy hlasu. Vystřídají se všechny děti.

Pak se Liduška zeptala na to, co jí celou hru vrtalo hlavou:

„Jak to, že vaše rodina se jako ostatní obyvatelé neutrápila nebo neodstěhovala?“

„Zjistili jsme, že se při zpěvu nedá křičet a hádat. Proto jsme tak šťastní. Nikdy jsme se od toho prokletí nepohádali,“ zapěl tiše s velkou moudrostí dědeček a zbytek rodiny jen příkyvoval.

„A ostatní to asi bez hádek nemohli vydržet,“ dodal mladý muž.

„Zkusíme v naší zemi také více zpívat, když se na sebe budeme zlobit,“ Lukášek vzpomněl úzkostně na maminku a nepoklizené Lego.

„Děkujeme, že jste nás pozvali a naučili lépe poslouchat.“ A Liduška pochopila, že Lukášek by už rád šel domů a omluvil se mamince.

„Na shledanou!“ rozloučily se děti jednohlasně a to už vytahovaly xylofon a pustily se do hraní jejich Kouzelné písničky. A zase ten známý vítr...

V dílně opět beze slov a s malým strachem uklidily xylofon a vydaly se za maminkou, aby napravily to, čím ji dnes rozzlobily.

„Maminko, prosím odpusť mi, že jsem tě neposlechl hned, když jsi mě prosila, abych si uklidil stavebnici. Je mi to líto.“ Lukáškovy se objevily slzy v očích, přitulil se

k mamince do náruče a dal jí na tvář velkou pusou. Maminka se podívala na děti ustaranýma očima, pohladila Lidušku i Lukáška po vlasech:

„Posaďte se ke stolu, něco pro vás mám.“

Děti ihned uposlechly a maminka jim donesla jejich oblíbený koláč se sklenicí mléka.

♦ **Dramatické činnosti:** V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.

♦ **Kooperativní manipulační činnosti, činnosti ke cvičení paměti a poslechové činnosti:** Didaktická pomůcka nabízí hru na principu Pexesa. Pod dřevěný otáčivý kruh vložíme fólii s obrázky s různě starými lidmi, připravíme barevné špuntíky a CD. Jsou dvě varianty hry dle obtížnosti:

- a) Jednodušší: Barevné špunty rovnoměrně rozdělíme mezi hráče. Hráč po poslechu jedné části skladby pojmenuje barvu hlasu a přiřadí k obrázku na fólii na otáčivém kruhu, který přikryje špuntem. Barvu hlasu přiřazuje k obrázkům podle stáří člověka, který skladbu reprodukoval. Vítězí ten hráč, který je jako první bez špuntíku.
- b) Náročnější: Barevnými špunty jsou přikryty všechny otvory na otáčivém kruhu. Hráč po poslechu části skladby pojmenuje barvu hlasu a obrázek člověka, který ji reprodukoval, hledá pod jedním ze špuntíků. Pokud se shoduje barva hlasu s obrázkem stáří člověka, získává špunt a hází znovu, dokud neudělá chybu. Vítězí ten hráč, který po odhalení celého kruhu vlastní nejvíce špuntíků. Během hry je možné ji ztížit rotací kruhu.

4) Evalvační fáze části projektu:

Vzpomínáme, o čem bylo dnešní dobrodružství, a diskutujeme zážitky.

Učitelka vede s dětmi rozhovor: *proč se maminka zlobila na děti a poslala je ven; kde se děti objevily tentokrát; kdo jim otevřel dveře; s kým vším se setkaly; jaké prokletí bylo uvaleno na rodinu; proč byla vesnice tak neobydlená; co hrála rodina s dětmi za hru; jak se zachovaly děti doma k mamince.*

Kdo z vás, děti, včera vyprávěl rodičům nebo sourozencům pohádku? Výborně. A kdo povídal o tom, co jsme včera dělali a jaké hry jsme hráli s pomůckou? Zapamatujte si i dnešní pohádku o Zakleté rodině a zahrajte si s rodiči stejnou hru, jakou hrála Liduška s Lukáškem v hudebním světě.

7. den

Hlavní oblast činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Hudební, taneční a dramatická výchova
Další oblasti činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Osobnostní a sociální výchova • Jazyk a řeč • Předmatematická gramotnost
Podporované dovednosti a schopnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj sluchu • Koordinace ruky a oka • Slovní zásoba • Pozornost, soustředěnost • Paměť • Tvořivost, vynalézavost, fantazie • Rozlišování obrazných znaků a symbolů • Vůle, vytrvalost • Respektování pravidel • Komunikace s dětmi i s dospělým • Sociabilita a spolupráce
Podporované osobnostní charakteristiky	<ul style="list-style-type: none"> • Sebeovládání, přizpůsobivost • Vytrvalost, vůle • Kooperace v týmu • Tvořivost, kreativita
Pomůcky a potřeby	Integrativní didaktická pomůcka, klavír (keyboard), CD přehrávač
Prostorové nároky	Herna mateřské školy

1) Expoziční a organizační fáze:

Cílové skupiny: 3 – 4leté děti; 5 – 6leté děti

Role dětí: posluchači, hráči, zpěváci

Role učitelky: facilitátorka, vypravěčka, pozorovatelka, xylofonistka, (pianistka)

2) Projekční fáze – projektové plánování:

Integrované hudební činnosti a podmínky na jejich aplikaci v projektu:

- Literární činnosti → převyprávění 6. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- Vokální činnosti → Zpěv *Kouzelné písně*. Projekt už je u konce, takže by ji děti měly bezpečně znát.
- Kooperativní manipulační činnosti, činnosti ke cvičení paměti a poslechové činnosti → Z CD jsou přehrávány části různých druhů skladeb, ty pak děti přiřazují symbolům na otáčivém kruhu pomocí odhalování nebo zakrývání špuntíků.
- Dramatické činnosti → V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.

3) Libreto – scénář a realizační fáze:

Úprava třídy: Připravíme přehrávač na CD a didaktickou pomůcku dáme na dosah dětem.

Motivace:

- ◆ **Literární činnosti:** Převyprávění 6. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.

Výlet

„Už jsme dlouho nebyli na žádném výletě,“ snaží se nenápadně Liduška upozornit tatínka, který si čte večerní noviny.

„Já chci do toho nového aquaparku!“ zareagoval Lukášek.

Tatínek odložil noviny na poličku:

„Rád bych vás, děti, někam vzal, ale já i maminka musíme chodit do práce a vy do školky.“

„V sobotu a v neděli jsme přeci všichni doma,“ rýpla si Liduška.

„Ale máme velkou zahradu, o kterou se musíme starat, maminka musí připravit oběd a vyprat a vyžehlit oblečení.“

„Ach jo,“ povzdechly si děti a vzdaly tento rozhovor.

Chytly se za ruce a vyběhly ven do zahrady. Chvíli si kopaly do míče. Pak hrály na schovávanou, na honěnou a různé další hry, ale nebavilo je to. Když tu se Lukášek zahleděl směrem k dílně. Oba v ten okamžik zřejmě napadlo, jak se na výlet dostanou i bez rodičů.

V dílně snadno našli klíč, Lukášek odemknul bedničku, každý si vzal jednu paličku a už hráli jejich kouzelnou písničku, která jako jediná měla kouzelnou moc.

♦ **Vokální činnosti:** Zpěv již známé písně *Kouzelná písnička*. Učitelka doprovází na xylofon.

Kde se vzali, tu se vzali, objevili se v nějaké malbami zdobené chodbě. Lukášek došel k oknu a při pohledu ven zjistil, že budova, kde právě teď jsou, musí být obrovská. Ve stejnou chvíli děti uslyšely nějaké kroky a ohlédly se tím směrem. Přicházel k nim pán v černém upraveném saku, v bílé košili a s naškrobeným motýlkem.

„Dobrý den,“ pozdravily slušně děti.

„Inu, dobrý den, děti,“ vypadal překvapeně. „Hledáte tu snad někoho? Nebo jste se ztratily?“

„No, my vlastně vůbec nevíme, kde jsme. Máme totiž kouzelný xylofon, který nás vždy přenese do jiného hudebního světa, a před chvílí jsme se objevili právě tady.“ Vysvětloval nebojácně Lukášek.

„Ach tak. Jste v Hudební akademii, v takové velké škole umění,“ odpověděl jednoduše.

„Promiňte... A vy jste kdo?“ zeptala se Liduška na otázku, kterou si kladla od té doby, co ho poprvé uviděla.

„Jmenuji se profesor Taktovka.“

„Jako dirigentská taktovka?“ vypadlo z Lidušky.

„Ano, přesně ta. A dokonce jsem dirigent,“ zasmál se zvědavě Lidušce. „Pojďte, ukážu vám celou budovu.“

A vyrazil stejným směrem, odkud přišel. Děti se za ním rozběhly. Brzy slyšely, jak se ze všech dveří ozývají různé melodie a rytmy.

Profesor zastavil u dveří na konci chodby a zaklepal.

„Dobrý den, paní Hlasivková. Nenechte se rušit, jen tu provázím hosty.“

Paní Hlasivková pokračovala v práci. Otočila list a spustila. Po chvíli jim profesor tiše pokynul a opustili místnost.

„To byl zpěv. Takový silný a jistý až mi chvílemi uši zaléhaly,“ obdivoval Lukášek a profesor se usmál.

„A jestlipak víte, jak se říká zpěvu, který produkuje jen jeden člověk?“ kontroloval znalosti dirigent.

„Jestli je to stejné jako u hry na nástroj, tak by to mohl být sólový zpěv,“ přemýšlela nahlas Liduška.

„Sólový nástroj je třeba flétna,“ dodal hbitě Lukáš.

„Výborně, ale skladbám sólových nástrojů říkáme sólová instrumentální skladba,“ poučil děti profesor a to už klepal na sousední dveře. „Pojďme si ji poslechnout.“

„Víte, co je to za hudební nástroj?“ šeptal profesor.

„Nějaký malý klavír,“ pokrčil rameny Lukášek.

„Je příbuzný klavíru, ale jmenuje se cembalo.“

„A toto je tedy sólová instrumentální skladba, když ji hraje sám bez doprovodu?“ ujišťovala se Liduška.

„Přesně tak.“ To už profesor dětem pokynul a posunuli se k dalším dveřím.

„Tady nebudeme rušit. Schválně, jestli poznáte, kolik je za dveřmi zpěváků nebo hráčů?“ trpělivě čekal na odpověď.

Lukášek s Liduškou se na sebe podívali, protože už se s tím, co slyšeli, setkali a zároveň odpověděli: „Dva zpěváci.“

„Výborně. Zpěvu ve dvou se říká pěvecký duet. Pamatujte si to. Ještě si vás vyzkouším,“ mrkl šibalsky na děti a ty se zasmály.

Do dalších dveří ale nevstoupily, protože ty měly nahoře malé prosklené okénko, a tak profesor zvedl děti jedno po druhém, aby okénkem nahlédly, co se v tom velkém sálu děje. Stálo tam hodně lidí, dívky i chlapci, ženy i muži a všichni střídavě koukali do not nebo na sbormistra a přitom otevírali ústa natolik, že jim bylo vidět až na mandle.

Lukášek měl jasno:

„To je lehké, je to pěvecký sbor.“

„To já taky vím,“ ušklíbala se Liduška na bratra.

„No, výborně, malí géniové,“ utišil začínající hádku profesor a blížili se k předposledním dveřím.

„Tyto dveře vám taky neotevřu, jen poslouchejte,“ vyzval děti profesor a cosi mu zablýsklo v očích.

„Slyším dvoje housle,“ zašeptala Liduška.

„Já taky,“ ujistil ji Lukášek.

„A nic víc?“ jakoby profesor trochu zesmutněl.

„Když on jim do toho pořád někdo mluví a já špatně slyším!“ rozzlobil se Lukášek.

„Ta recitace – mluvení – jak ty říkáš, tam patří,“ zašeptal tajemně profesor.

Liduška ani Lukášek tomu nemohli uvěřit.

„Této skladbě se říká melodram a je v ní namísto zpěvu použita recitace za doprovodu hudby,“ poučil děti profesor a usmál se na ně.

Dirigent s dětmi došel k posledním dveřím a otevřel je. Děti vstoupily do místnosti a poslouchaly s velkým zájmem.

„Toto je malý komorní orchestr, protože má devět hráčů. Máme tu i velký a ten jich má třicet,“ šeptal profesor tiše dětem, aby nerušil.

„Komorní orchestr,“ zasnul se Lukášek, „v tom bych chtěl hrát.“

„Já bych ho chtěla dirigovat, ale ještě radši ten velký komorní orchestr.“

„Vidím, děti, že se vám u nás zalíbilo. Ale teď pojďme, slíbil jsem vám, že vás přezkouším,“ usmál se povzbudivě profesor a otevřel dětem dveře zpět na chodbu.

„Půjdeme po chodbě a u každých dveří se zaposloucháte do té doby, dokud nebudete vědět, kdo tam co hraje nebo zpívá a pak mi to příběhnete pošeptat. Když neuděláte žádnou chybu, můžete se vydat domů a pochlubit se mamince a tatínkovi, jak jste šikovní.“

Děti se zaradovaly nad tou hrou a už běhaly ode dveří k profesorovi a zase zpět. Samozřejmě, že několik chyb udělaly, ale nakonec si vše zapamatovaly: sólový zpěv, pěvecký duet, pěvecký sbor, melodram, sólová instrumentální skladba a komorní orchestr.

„Mám z vás radost, děti. Budou z vás dobří hudebníci,“ začal se profesor loučit.

„Děkujeme, pane dirigente. A na shledanou!“ odpověděly děti sborově.

A to už Lukášek vytahoval xylofon, aby se pustili do jejich společné Kouzelné písničky. Celou tu dobu je profesor sledoval a nevěřicně kroutil hlavou, dokud se jim neztratil v tom silném víru, který je nesl až do tatínkovy dílny. Uložili xylofon do bedničky a vydaly se za rodiči.

„Tatínku, mně už to nevadí, že není čas na výlet. Víím, že musíš s maminkou pracovat a my musíme do školky,“ začal z ničeho nic Lukášek a Liduška se přidala:

„Hlavně, že jsme všichni spolu a máme se rádi.“

Ten večer si celá rodina zahrála jejich oblíbenou stolní hru a vůbec nic jim nechybělo. Smáli se a dlouho si povídali, i když děti už měly dávno spát.

♦ **Kooperativní manipulační činnosti, činnosti ke cvičení paměti a poslechové činnosti:** Didaktická pomůcka nabízí hru na principu Pexesa. Pod dřevěný otáčivý kruh vložíme fólii s obrázky se symboly druhů skladeb, připravíme barevné špuntíky a CD. Jsou dvě varianty hry dle obtížnosti:

- a) Jednodušší: Barevné špunty rovnoměrně rozdělíme mezi hráče. Hráč po poslechu jedné části skladby pojmenuje její druh a přiřadí k symbolu na otáčivém kruhu a přikryje ho špuntem. Vítězí ten hráč, který je jako první bez špuntíku.
- b) Náročnější: Barevnými špunty jsou přikryty všechny otvory na otáčivém kruhu. Hráč po poslechu části skladby pojmenuje její druh a přiřadí k ní odpovídající symbol, který hledá pod jedním ze špuntíků. Pokud se shoduje druh skladby se symbolem skladby, získává špunt a hází znovu, dokud neudělá chybu. Vítězí ten hráč, který po odhalení celého kruhu vlastní nejvíce špuntíků. Během hry je možné ji ztížit rotací kruhu.

♦ **Dramatické činnosti:** V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.

4) Evalvační fáze části projektu:

Diskutujeme s dětmi o celém projektu a o tom, jak komunikovaly s rodiči.

Učitelka vede s dětmi rozhovor: *co chtěly děti po tatínkovi; proč neměli rodiče čas; kam se děti dostaly; kdo je provázel celou dobu; kdo byl v prvních dveřích; které skladby vyslechly; co si zahrály s profesorem za hru; kým chce být Liduška, až bude velká; kým chce být Lukášek, až bude velký; co dělala celá rodina večer.*

Děti, dnes jsme četly poslední pohádku z této knížky. Kdo z vás nezapomněl všechny vyprávět rodičům? Kdo zpíval doma písničky z těchto pohádek? Kdo vyprávěl o této pomůcce, co všechno se s ní dá dělat? Rodiče doma nemají tuto knížku, tak jim nezapomeňte vyprávět i ten dnešní příběh.

Příloha č. 3 - Písň

Kouzelná písnička

T: Bobková Petra, H: Věreb J. 2014

d. = 54

C G7 C F G7 C

Li - duš - ko, Lu - káš - ku, už je ta - dy zas! A co? Do - bro - druž - ství čas!

8

C G7 C G7

Hraj - me si a zpí - vej - me, ne ní tře - ba mi - kro - fon,

12

Am F C F G C

svě - ty, kte - ré nez - ná - me u - ká - že nám xy - lo - fon.

d. = 54

C G7 C F G7 C

Li - duš - ko, Lu - káš - ku, už je ta - dy zas! Hu - rá! Do - bro - druž - ství čas!

Kouzelná písnička

T: Bobková Petra, H: Věreb J. 2014

d. = 54

C G7 C F G7 C

Li - duš - ko, Lu - káš - ku, už je ta - dy zas! A co? Do - bro - druž - ství čas!

8

C C#dim7 Dm7 G7 C Am Dm G7

Hraj - me si a zpí - vej - me, ne - ní tře - ba mi - kro - fon,

12

Am F C/G Am Dm G6 C

svě - ty, kte - ré nez - ná - me u - ká - že nám xy - lo - fon.

d. = 54

C G7 C F G7 C

Li - duš - ko, Lu - káš - ku, už je ta - dy zas! Hu - rá! Do - bro - druž - ství čas!

Nota celá

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 84$

C G C F G

Ce - lé no - ty, čty - ři do - by.

C G C F C G G7 C

Ce - lé no - ty, žád - né no - hy.

Nota celá

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 84$

C F6 C/E Am7 Dm C/E Fmaj7 G

Ce - lé no - ty, čty - ři do - by.

F/A G/B C Fm6 C/G G G7 C

Ce - lé no - ty, žád - né no - hy.

Nota půlová

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 84$

C F G

By - la no - ta ta - ko - vá, ří - ka - la si pů - lo - vá.

Am F C

Na dvě do - by tr - va - la: hvíz - da - la a

1. G7 C 2. F G C

15 zpí - va - la. zpí - va - la.

Nota půlová

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 84$ C

By - la no - ta ta - ko - vá, ří - ka - la si pů - lo - vá.

9 Am F C/G
Na dvě do - by tr - va - la: hvíz - da - la a

15 1.F G7 C 2.F Gsus⁴ G C
zpí - va - la. zpí - va - la.

Nota čtvrt'ová

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 54$ F

Klu - ci a hol - čič - ky, čtvr - t'ó - vé no - tič - ky,

5 B^b C C7
po jed - né bě - ha - jí, do ryt - mu tu - ka - jí.

9 F C
Mě - sí - ček vy - chá - zí, no - cí se pro - chá - zí.

13 B^b C7 F
Krá - lo - vých my - šle - nek bo - jí se svět.

Nota čtvrt'ová

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 54$

Klu - ci a hol - čič - ky, čtvr - ťo - vé no - tič - ky,
 5 po jed - né bě - ha - jí, do ryt - mu ťu - ka - jí.
 9 Mě - sí - ček vy - chá - zí, no - cí se pro - chá - zí.
 13 Krá - lo - vých my - šle - nek bo - jí se svět.

Nota osminová

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 54$

No - no - no. No - tič - ka os - min - ka, sta - teč - ně zpí - va - la
 6 a krá - le zís - ka - la pro dob - ro hned.

Nota osminová

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 54$

No - no - no. No - tič - ka os - min - ka, sta - teč - ně zpí - va - la
 6 a krá - le zís - ka - la pro dob - ro hned.

Píseň bez pomlk

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

♩ = 60 C

1. Pí - sni - čka se sklá - dá těž - ce, když je v no - tách scho - va - ná. O -
 2. Kdo však no - ty jmé - nem po - zná, ví co je klíč hou - slo - vý, le -

5

sni - nky si bě - ží leh - ce, mu - zi - ka je nád - her - ná. O - smi -
 gá - to a mez - zo - for - te spí - sni - čkou je ho - to - vý. le - gá -

9

nky si bě - ží leh - ce, mu - zi - ka je nád - her - ná.
 to a mez - zo - for - te s pí - sni - čkou je ho - to - vý.

Píseň bez pomlk

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

♩ = 60 C

1. Pí - sni - čka se sklá - dá těž - ce, když je v no - tách scho - va - ná. O -
 2. Kdo však no - ty jmé - nem po - zná, ví co je klíč hou - slo - vý, le -

5

sni - nky si bě - ží leh - ce, mu - zi - ka je nád - her - ná. O - smi -
 gá - to a mez - zo - for - te spí - sni - čkou je ho - to - vý. le - gá -

9

nky si bě - ží leh - ce, mu - zi - ka je nád - her - ná.
 to a mez - zo - for - te s pí - sni - čkou je ho - to - vý.

Píseň s pomlčkami

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 60$ C

1. Pí - sni - čka se sklá - dá těž - ce, když je v no - tách scho - va - ná.
2. Kdo však no - ty jmé - nem po - zná, ví co je klíč hou - slo - vý,

5 E Am F C G7 C

O - smi - nky si bě - ží le - hce, mu - zi - ka je nád - her - ná.
le - gá - to a mez - zo - for - te s pí - sni - čkou je ho - to - vý.

11 E Am F C G7 C

O - smi - nky si bě - ží le - hce, mu - zi - ka je nád - her - ná.
le - gá - to a mez - zo - for - te s pí - sni - čkou je ho - to - vý.

Píseň s pomlčkami

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

$\text{♩} = 60$ C

1. Pí - sni - čka se sklá - dá těž - ce, když je v no - tách scho - va - ná.
2. Kdo však no - ty jmé - nem po - zná, ví co je klíč hou - slo - vý,

5 E Am F C/G G7 C

O - smi - nky si bě - ží le - hce, mu - zi - ka je nád - her - ná.
le - gá - to a mez - zo - for - te s pí - sni - čkou je ho - to - vý.

11 E Am F C/G G7 C

O - smi - nky si bě - ží le - hce, mu - zi - ka je nád - her - ná.
le - gá - to a mez - zo - for - te s pí - sni - čkou je ho - to - vý.

Hudební nástroje

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

♩ = 88 D

Sólo:

1. Man - do - lí - na, ky - ta - ra, u - ku - le - le i ly - ra
 Kla - vír, spi - net, cem - ba - lo, var - ha - ny a pi - a - no
 2. Tam - bu - ří - na, tym - pá - ny - všech - ny by - ly svo - lá - ny.
 Kte - ré to - lik hlu - če - ly? Dřív - ka, zvo - nek, či - ne - ly?
 3. Kon - tra - ba - sy, vi - o - ly, ma - jí rá - dy tri - o - ly.
 Ho - boj, fa - got, flé - tni - čka - to je na - še par - ti - čka.

5

1. po - tře - bu - jí nu - tně stru - ny, a - by zně - ly krá - sné tó - ny,
 slou - ží prs - tům na bě - há - ní, hra - jí v cel - ku bez přes - tá - ní,
 2. Ma - jí vzta - hy ne - roz - luč - né, ří - ká - me jim bla - no - zvuč - né,
 Mož - ná jsou až vel - mi hlu - čné: jme - nu - ji se sa - mo - zvuč - né.
 3. Hou - sle, cel - la - nes - mí chy - bět a v or - che - stru se ne - sty - dět
 Ať dře - ve - né či žes - to - vé, ná - stro - je jsou to de - cho - vé,

7

1. a - by zně - ly krá - sné tó - ny. Sbor: Po - tře - bu - jí nu - tně stru - ny,
 hra - jí v cel - ku bez přes - tá - ní. Slou - ží prs - tům na bě - há - ní,
 2. ří - ká - me jim bla - no - zvučné. Ma - jí vzta - hy ne - roz - luč - né,
 jme - nu - ji se sa - mo - zvučné. Mož - ná jsou až vel - mi hlu - čné:
 3. a v or - che - stru se ne - sty - dět. Hou - sle, cel - la - nes - mí chy - bět
 ná - stro - je jsou to de - chové. Ať dře - ve - né či žes - to - vé,

10

1. a - by zně - ly krá - sné tó - ny, a - by zně - ly krásné tó - ny.
 hra - jí v cel - ku bez přes - tá - ní, hra - jí v cel - ku bez přes - tá - ní.
 2. ří - ká - me jim bla - no - zvučné, ří - ká - me jim bla - no - zvučné.
 jme - nu - ji se sa - mo - zvučné, jme - nu - ji se sa - mo - zvučné.
 3. a v or - che - stru se ne - sty - dět a v or - che - stru se ne - sty - dět
 ná - stro - je jsou to de - chové, ná - stro - je jsou to de - chové.

13

Refrén: Zpí - vej - me si zve - se - la, /tleskání/ při - je - la k nám ka - pe - la. /tleskání/

17

No - vou pí - seň u - ve - de, /tleskání/ di - ri - gent ji po - vede. /tleskání/

Hudební nástroje

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

♩ = 88 D

Sólo:

1. Man - do - lí - na, ky - ta - ra, u - ku - le - le i ly - ra
Kla - vír, spi - net, cem - ba - lo, var - ha - ny a pi - a - no
2. Tam - bu - ří - na, tym - pá - ny - všech - ny by - ly svo - lá - ny.
Kte - ré to - lik hlu - če - ly? Dřív - ka, zvo - nek, či - ne - ly?
3. Kon - tra - ba - sy, vi - o - ly, ma - jí rá - dy tri - o - ly.
Ho - boj, fa - got, flé - tni - čka - to je na - še par - ti - čka.

5

1. po - tře - bu - jí nu - tně stru - ny, a - by zně - ly krá - sné tó - ny,
slou - ží prs - tům na bě - há - ní, hra - jí v cel - ku bez přes - tá - ní,
2. Ma - jí vzta - hy ne - roz - luč - né, ří - ká - me jim bla - no - zvuč - né,
Mož - ná jsou až vel - mi hlu - čné: jme - nu - ji se sa - mo - zvuč - né.
3. Hou - sle, cel - la - nes - mí chy - bět a v or - che - stru se ne - sty - dět.
Ať dře - ve - né či žes - to - vé, ná - stro - je jsou to de - cho - vé,

7

1. a - by zně - ly krá - sné tó - ny. Sbor: Po - tře - bu - jí nu - tně stru - ny,
hra - jí v cel - ku bez přes - tá - ní. Slou - ží prs - tům na bě - há - ní,
2. ří - ká - me jim bla - no - zvuč - né. Ma - jí vzta - hy ne - roz - luč - né,
jme - nu - ji se sa - mo - zvuč - né. Mož - ná jsou až vel - mi hlu - čné:
3. a v or - che - stru se ne - sty - dět. Hou - sle, cel - la - nes - mí chy - bět
ná - stro - je jsou to de - chové. Ať dře - ve - né či žes - to - vé,

10

1. a - by zně - ly krá - sné tó - ny, a - by zně - ly krá - sné tó - ny.
hra - jí v cel - ku bez přes - tá - ní, hra - jí v cel - ku bez přes - tá - ní.
2. ří - ká - me jim bla - no - zvuč - né, ří - ká - me jim bla - no - zvuč - né,
jme - nu - ji se sa - mo - zvuč - né, jme - nu - ji se sa - mo - zvuč - né.
3. a v or - che - stru se ne - sty - dět a v or - che - stru se ne - sty - dět.
ná - stro - je jsou to de - chové, ná - stro - je jsou to de - chové.

13

Refrén: Zpí - vej - me si zve - se - la, /tleskání/ při - je - la k nám ka - pe - la. /tleskání/

17

No - vou pí - seň u - ve - de, /tleskání/ di - ri - gent ji po - vede. /tleskání/

Stupnicová

T: Bobková Petra, H: Vereb J. 2014

♩ = 88

Cé, dé, é, ef, gé, a, há, cé. Je nám pě - kně do le - gra - ce.

5

Stup - ni - ce je řa - da tó - nů, má - me rá - di ve - li - ce,

7

když si spo - lu za - zpí - vá - me o - sm tó - nů stu - pni - ce.

9

Cvr - ček Cti - bor, del - fín Da - vid, e - mu E - ma, fre - tka Fra - nta,

13

ge - pard Ge - rald, a - ra An - na, hro - šík Hu - bert, cvr - ček Cti - bor.

17

Stup - ni - ce je řa - da tó - nů, má - me rá - di ve - li - ce,

19

když si spo - lu za - zpí - vá - me o - sm tó - nů stu - pni - ce.

21

Zpí - vá - me si vzhů - ru, do - lů, ne - va - dí nám těch pár scho - dů. -

Příloha č. 4 – CD

CD je k dispozici na zadní straně bakalářské práce.

Příloha č. 6 – Dotazník pro rodiče

Dotazník k hudebně integrativnímu projektu pro rodiče

Milí rodiče,

studuji na Pedagogické fakultě UK v Praze a připravuji se na práci učitelky v mateřské škole. Ve své bakalářské práci se zabývám spoluprací mateřské školy s rodiči a pro výzkum využívám vlastní vyrobenou didaktickou pomůcku. Součástí pomůcky jsou příběhy o cestách do světa hudby, písňe a rozmanité hry a činnosti. Doufám, že i vás hudebně integrativní projekt zaujal a didaktická pomůcka se vám líbila.

Ráda bych ověřila celý hudebně integrativní projekt výzkumem, proto si vás dovoluji požádat o vyplnění dotazníku. Výsledky budou použity v bakalářské práci a také budou využity pro zkvalitnění hudebně integrativního projektu a didaktické pomůcky.

Dotazník je anonymní, nikam se nepodepisujte. Zvolenou odpověď označte křížkem. V případě větší nabídky, označte všechny vyhovující odpovědi. Vyplnění dotazníku by nemělo zabrat více než 10 minut.

Děkuji.

Bobková Petra

		ano	spíše ano	spíše ne	ne
1.	Pocívali jste nějakou změnu ve spolupráci s mateřskou školou při realizaci projektu?				
2.	Měli jste zájem o náš projekt realizovaný v mateřské škole?				
3.	Měli jste pocit, že vám byly poskytnuty veškeré informace ze strany mateřské školy, které jste potřebovali ohledně projektu, didaktické pomůcky a hudebního rozvoje dítěte?				
4.	Měli jste dostatečnou možnost proniknout do obsahu projektu?				
5.	Seznámili jste se dostatečně s didaktickou pomůckou?				

6.	Měli jste příležitost si prakticky vyzkoušet funkčnost a možnosti didaktické pomůcky?				
7.	Vyprávělo vám dítě samo od sebe nějaké zážitky z projektu?				
8.	Vyptávali jste se dítěte na průběh projektu?				
9.	Mělo dítě nějakou konkrétní oblíbenou činnost?				
	Pokud ano, jakou?	Četba hudební pohádky			
		Zpěv nových písní			
		Stolní hra Putování říší hudebních nástrojů			
		Hra s postavami na magnetické tabuli			
		Instrumentální hra na xylofon			
		Hra Triteto			
		Hra s otáčivým kruhem, kostkami, fóliemi			
		Hra s kostkami			
		Poslech CD			
		Jiné – uveďte jaké:			
	Nevím				
10.	Mělo dítě nějakou konkrétní neoblíbenou činnost?				
	Pokud ano, jakou?	Četba hudební pohádky			
		Zpěv nových písní			
		Stolní hra Putování říší hudebních nástrojů			
		Hra s postavami na magnetické tabuli			
		Instrumentální hra na xylofon			
		Hra Triteto			
		Hra s otáčivým kruhem, kostkami, fóliemi			
		Hra s kostkami			
		Poslech CD			
		Jiné – uveďte jaké:			
	Nevím				

11.	Zpozorovali jste hudební rozvoj dítěte během projektu?				
Pokud ano, v jaké oblasti hudebních schopností?	Rozlišilo výšku tónu, sílu, barvu?				
	Když zazněla hudba, chtělo jí pohybově vyjádřit?				
	Projevovalo více rytmus (např.: úderý do stolu)?				
	Zpívalo více a zkvalitňoval se jeho zpěv?				
	Zlepšil se jeho vztah k hudbě?				
	Pozorovali jste větší představivost a fantazii?				
	Vzpomínalo si na části projektu?				
	Pozorovali jste více tvořivosti?				
	Jiné – uveďte jaké:				
Nevím					
12.	Měli jste pocit, že se nic nemění v době projektu v hudebním rozvoji vašeho dítěte?				
	Pokud ano, zkuste popsat v jaké oblasti?				
13.	Měli jste možnost a chuť zapojit se do projektu?				
14.	Zapojili jste se?				
	Pokud ano, jakým způsobem?				

Vyplněný dotazník vložte do barevné papírové poštovní schránky v šatně.

Jsem vám vděčná, že jste se věnovali tomuto dotazníku a že jste mi takto pomohli. Snad i projekt a naše společná práce byly ku prospěchu. Kdyby to tak z vašeho pohledu skutečně bylo, měla bych velkou radost.

Vše dobré přeje

Bobková Petra

Příloha č. 7 – Dotazník pro učitelky

Dotazník k hudebně integrativnímu projektu pro učitelky

Milé paní učitelky,

jmenuji se Bobková Petra, jsem studentkou 3. ročníku předškolní pedagogiky na Pedagogické fakultě UK v Praze. Ve své bakalářské práci se zabývám spoluprací mateřské školy s rodiči a chci k tomu využít i didaktickou pomůcku, kterou jsem si vymyslela.

Vzhledem k uplynulému uskutečněnému hudebnímu projektu si vás dovoluji požádat o vyplnění dotazníku, na jehož základě chci ověřit účinnost didaktické pomůcky pro osobnostní rozvoj dětí v mateřské škole a kvalitu hudební spolupráce mateřské školy s rodiči.

Výsledky šetření budou použity v bakalářské práci a také budou využity pro zkvalitnění hudebně integrativního projektu a didaktické pomůcky.

Dotazník je anonymní, nikam se nepodepisujte. Vámi zvolenou vyhovující odpověď označte křížkem. V případě větší nabídky, označte všechny vyhovující odpovědi. Vyplnění dotazníku by nemělo zabrat více než 10 minut.

Předem děkuji.

		ano	spíše ano	spíše ne	ne
1.	Pocívaly jste změnu ve spolupráci mateřské školy s rodiči při realizaci projektu?				
2.	Informovaly jste rodiče o průběhu hudebně integrativního projektu a rozvoje jejich dítěte?				
3.	Postřehly jste častější komunikaci s rodiči v průběhu hudebně integrativního projektu?				
4.	Postřehly jste zájem ze strany rodičů o praktické využití didaktické pomůcky, popř. o její vyzkoušení?				
5.	Postřehly jste větší zájem ze strany rodičů o hudební rozvoj dětí?				
6.	Měly jste dostatečnou možnost proniknout do hudebně integrativního projektu?				

7.	Měly jste dostatečnou možnost seznámit se s didaktickou pomůckou?				
8.	Obstál podle vás projekt u dětí?				
9.	Které činnosti byly dětmi nejvíce oblíbeny?	Četba hudební pohádky			
		Zpěv nových písní			
		Stolní hra Putování říší hudebních nástrojů			
		Hra s postavami na magnetické tabuli			
		Instrumentální hra na xylofon			
		Hra Triteto			
		Hra s otáčivým kruhem, kostkami, fóliemi			
		Hra s kostkami			
		Poslech CD			
		Jiné – uveďte jaké:			
10.	Které činnosti byly dětmi nejméně oblíbeny?	Četba hudební pohádky			
		Zpěv nových písní			
		Stolní hra Putování říší hudebních nástrojů			
		Hra s postavami na magnetické tabuli			
		Instrumentální hra na xylofon			
		Hra Triteto			
		Hra s otáčivým kruhem, kostkami, fóliemi			
		Hra s kostkami			
		Poslech CD			
		Jiné – uveďte jaké:			
11.		Četba hudební pohádky			
		Zpěv nových písní			
		Stolní hra Putování říší hudebních nástrojů			
		Hra s postavami na magnetické tabuli			
		Instrumentální hra na xylofon			
		Hra Triteto			
		Hra s otáčivým kruhem, kostkami, fóliemi			
		Hra s kostkami			
		Poslech CD			

	Které činnosti považujete za nejvíce přínosné pro hudební rozvoj dětí?	Jiné – uveďte jaké:		
12.	Které činnosti považujete za nejméně přínosné pro hudební rozvoj dětí?	Četba hudební pohádky		
		Zpěv nových písní		
		Stolní hra Putování říší hudebních nástrojů		
		Hra s postavami na magnetické tabuli		
		Instrumentální hra na xylofon		
		Hra Triteto		
		Hra s otáčivým kruhem, kostkami, fóliemi		
		Hra s kostkami		
		Poslech CD		
		Jiné – uveďte jaké:		
13.	Zpozorovaly jste hudební rozvoj dětí během projektu?			
	Pokud ano, v jaké oblasti hudebních schopností?	Hudebně sluchové		
		Auditivně motorické		
		Rytmické		
		Tonální		
		Emocionální reakce na hudbu		
		Hudební představivost		
		Hudební paměť		
		Hudební tvořivost		
		Nevím		
14.	Pozorovaly jste stagnaci, popř. regresi v hudebním rozvoji dětí během projektu?			
	Pokud ano, v jaké oblasti hudebních schopností?	Hudebně sluchové		
		Auditivně motorické		
		Rytmické		
		Tonální		
		Emocionální reakce na hudbu		
		Hudební představivost		
		Hudební paměť		
		Hudební tvořivost		
		Nevím		

15.	Zpozorovaly jste zájem a chuť rodičů o zapojení do projektu?				
	Pokud ano, jak jste ho využily?				

Vyplněný dotazník vložte do barevné papírové poštovní schránky v šatně.

Děkuji vám za čas strávený nejen nad tímto dotazníkem, ale i za čas, který jste věnovaly spolupráci na hudebně integrativním projektu. Snad oboje vedlo i z vašeho pohledu ku prospěchu. Kdyby to tak skutečně bylo, měla bych velkou radost.

Bobková Petra

Příloha č. 8 – Informace pro rodiče (nástěnky)

Didaktická pomůcka v hudebně integrativním projektu

Milí rodiče,

Jsem studentkou Univerzity Karlovy v Praze, oboru Předškolní pedagogika a v rámci bakalářské práce zkoumám hudební spolupráci mateřské školy s rodiči za využití vlastní didaktické pomůcky v hudebně integrativním projektu.

Projekt bude probíhat 11 pracovních dní ve vaší mateřské škole, konkrétně ve dnech 28. února – 14. března 2014.

Dětem bude formou hudební pohádky představován svět hudby, seznámí se s novými písněmi a hrami rozvíjejícími hudební schopnosti. Projekt není ryze hudební, ale díky propojení s dalšími uměleckými i mimouměleckými obory se stává projektem integrativním, což koresponduje se základním psychickým znakem dítěte předškolního věku – synkretizmem, neboli komplexním vnímáním okolního světa.

Tímto vás žádám o spolupráci s mateřskou školou v průběhu výzkumu. Prosím, abyste naslouchali svým dětem, zajímali se o to, které činnosti se věnovaly, co je zaujalo, co je naopak odradilo, s čím si hrály, co jim šlo. Sledujte jejich zájem o celkový projekt i dílčí činnosti. Budu vám vděčná, když budete svou pozornost věnovat nejen hudebnímu, ale i komplexnímu rozvoji vašeho dítěte.

Ke konci projektu obdržíte anonymní dotazník, jehož vyplnění by mělo reflektovat spolupráci mateřské školy s rodiči, sledovat využití didaktické pomůcky v projektu a přínos pro rozvoj hudebních schopností vašeho dítěte.

Děkuji, že jste ochotni spolupracovat a spolupodílet se na výzkumu. Přála bych si, aby se nám vydařila pěkná spolupráce mezi rodiči a mateřskou školou.

Na spolupráci se těší

Bobková Petra

INFORMACE PRO RODIČE

Průběh hudebně integrativního projektu

1. den

- ♪ Literární činnosti → Vyprávění úvodu a 1. kapitoly hudební pohádky z knihy *Slzy štěstí*.
- ♪ Vokální a hudebně-pohybové činnosti → Děti se učí nové písničky, která je bude provázet celým projektem. Učitelka pouští doprovod z kompaktního disku, zpívá a doplňuje ji pohybem. Děti pohyby napodobují a učí se nové písni.
- ♪ Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti → Vysvětlení využití hry s otáčivým kruhem na didaktické pomůcce a seznámení se symboly not a klíčů prostřednictvím kooperace.
- ♪ Dramatické činnosti → Spontánní hra na zadní straně didaktické pomůcky s postavami z hudební pohádky.
- ♪ Instrumentální činnosti → Seznámení s melodickým hudebním nástrojem – xylofonem.

2. den

- ♪ Literární činnosti → Vyprávění pokračování 1. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- ♪ Vokální a hudebně-pohybové činnosti → V každé části je nová píseň. Nemůžeme předpokládat, že se děti hned naučí. Písničky přehráváme z kompaktního disku, aby učitelka měla možnost zpívat a zároveň předvádět pohyby vázající se k obsahu písni.
- ♪ Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti → Hra na otáčivém kruhu didaktické pomůcky – fólie s různými délkami not.
- ♪ Dramatické činnosti → V rámci volné hry se využije zadní stěna didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.
- ♪ Instrumentální činnosti → Součástí didaktické pomůcky je xylofon a karty s různými barvami a šířkami. Šíře karty odpovídá délce noty. Skladbu, kterou si dítě z karet složí, si může na xylofonu přehrát.
- ♪ Výtvarné činnosti → Příběh z království Houslového a Basového klíče je u konce. V odpoledních hodinách děti malují postavu z hudební pohádky, která je nejvíce zaujala. Následuje diskuze nad výtvarnými pracemi.

3. den

- ♪ Literární činnosti → Vyprávění 2. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- ♪ Vokální činnosti → V částech projektu se s nimi seznámíme, později je lze znovu využít ke zpěvu s klavírním doprovodem nebo k poslechu audio nahrávek z kompaktního disku.
- ♪ Auditivně percepční činnosti → Píseň je svižná nepěkně reprodukováná. Děti si ji mají emocionálně prožít.
- ♪ Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti → Hra na otáčivém kruhu didaktické pomůcky – fólie s různými délkami not.
- ♪ Dramatické činnosti → V rámci volné hry se využije zadní stěna didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.
- ♪ Instrumentální činnosti → Do drážky lze vložit karty s různou výškou i délkou not a pomlk. Dítě si utvoří skladbu a na xylofon si ji přehraje.

4. den

- ♪ Literární činnosti → Vyprávění 3. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- ♪ Vokální činnosti → Seznámení s novými písničkami obsahově navazujícími na pohádku, které lze později znovu využít ke zpěvu s klavírním doprovodem nebo k poslechu audio nahrávek z kompaktního disku.
- ♪ Koncertní činnosti → Základy dirigování orchestru.
- ♪ Instrumentální činnosti → Představení, ukázka rozmanitých hudebních nástrojů, předvedení správného používání. Děti mají možnost vyzkoušet si hru na nástroje.
- ♪ Kooperativní manipulační činnosti a činnosti ke cvičení paměti → Hra na otáčivém kruhu didaktické pomůcky, kde je vložena fólie se symboly skupin nástrojů. Výjimečně jsou ke hře tři kostky s nástroji.
- ♪ Dramatické činnosti → V rámci spontánní hry využijeme zadní stěnu didaktické pomůcky, na které je upevněná magnetická tabule a rozmanité obrázky z hudební pohádky.
- ♪ Kooperativní karetní činnosti → Hra Triteto, při které je cílem sesbírat tři nástroje ze stejné skupiny hudebních nástrojů.

- ♪ Kooperativní herní činnosti → Stolní desková hra Putování říší hudebních nástrojů určená až pro šest hráčů. Figurky se posunují po přiřazení hudebního nástroje k symbolu skupiny hudebních nástrojů.

5. den

- ♪ Literární činnosti → Vyprávění 4. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- ♪ Vokální činnosti → Zpěv písně, která provází celý projekt a také jedné nové, kterou se začnou děti učit.
- ♪ Dramatické činnosti → V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.
- ♪ Instrumentální činnosti → Hra na xylofon podle obrázků zvířat z pohádky.
- ♪ Tvořivé činnosti → Volná hra se třemi kostkami se zvířaty (*zpěv písní o daném zvířeti; kolik písní znáš o tomto zvířeti?*).

6. den

- ♪ Literární činnosti → Vyprávění 5. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- ♪ Vokální činnosti → Zpěv písně, která děti provází celým projektem. Měly by ji dobře znát.
- ♪ Dramatické činnosti → V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.
- ♪ Auditivně percepční činnosti → Hra, ve které dítě se zavřenýma očima poznává hlas jednoho z dětí.
- ♪ Kooperativní manipulační činnosti, činnosti ke cvičení paměti a poslechové činnosti → Hra na přední stěně didaktické pomůcky, kde je pod otáčivým kruhem vložena fólie s obrázky různě starých lidí. Ke hře jsou potřeba špuntíky a CD.

7. den

- ♪ Literární činnosti → Vyprávění 6. kapitoly z knihy *Slzy štěstí*.
- ♪ Vokální činnosti → Zpěv *Kouzelné písně*. Projekt už je u konce, takže by ji děti měly bezpečně znát.
- ♪ Kooperativní manipulační činnosti, činnosti ke cvičení paměti a poslechové činnosti → Z CD jsou přehrávány části různých druhů skladeb, ty pak děti

přirazují symbolům na otáčivém kruhu pomocí odhalování nebo zakrývání špuntíků.

- ♪ Dramatické činnosti → V rámci volné hry lze využít zadní stěnu didaktické pomůcky s magnetickou tabulí a obrázky z hudební pohádky.

Кей-орп ініціатива: «Борщ»

Hudebně integrativní projekt

Hudebně integrativní projekt

